

Länsstyrelsen
Västmanlands län

Livsmiljöenheten

Hur jämställt är Västmanlands län?

Fakta om kvinnor och män i länet och kommunerna

LÄNSSTYRELSENS RAPPORTSERIE

Rapport 2007:3

Förord

Hur jämställt är Västmanlands län?

Det övergripande målet för svensk jämställdhetspolitik är att kvinnor och män skall ha samma makt att forma sina egna liv och samhället. Det innebär att kvinnor och män skall ha samma möjligheter; rättigheter och skyldigheter inom livets alla områden. Exempel på områden är att ha ett arbete som ger ekonomiskt oberoende, att kvinnor och män delar på ansvaret för barn, familj och barn samt att delta i politiska, fackliga och andra aktiviteter i samhället.

Jämställdhet är en demokratifråga och handlar i grunden om en rättvis fördelning av makt, kunskap och resurser samt om att värdera kvinnor och män lika.

För att nå jämställdhetsmålen skall strategin jämställdhetsintegrering användas. Det innebär att jämställdhet skall föras in i såväl beslutsfattande som i genomförande av verksamhet. Förslag och beslut måste analyseras ur ett jämställdhetsperspektiv för att synliggöra konsekvenser för kvinnor respektive män.

Könsuppdelad statistik är en förutsättning för att identifiera skillnader mellan kvinnor och mäns levnadsvillkor och för att följa upp jämställdhetsmålen.

Genom denna statistikrapport vill Länsstyrelsen inte bara öka kunskapen om situationen för kvinnor och män i Västmanlands län utan även stimulera till handling.

Västerås 2007-05-08

Karin Tilly
Chef Livsmiljöenheten

Christer Carmegren
Statistiker/Utredare

Så här långt har vi hunnit

- 1845 Lika arvsrätt för kvinnor och män genomförs
- 1846 Änkor, frånskilda eller ogifta kvinnor fick lagenlig rätt att bedriva näringsverksamhet inom hantverk och viss handel
- 1859 Kvinnor får rätt att ha inneha vissa lärartjänster
- 1864 Mannen förlorar lagstadgad rätt att aga hustru
- 1921 Kvinnor får allmän rösträtt och blir valbara till riksdagen
- 1922 De fem första kvinnorna väljs in i riksdagen
- 1927 Statliga läroverk öppnas för flickor
- 1931 Moderskapsförsäkring införs
- 1935 Lika folkpension för kvinnor och män införs
- 1938 Preventivmedel tillåts
- 1939 Förvärvsarbetande kvinnor får inte avskedas på grund av handvandeskap, förlossning eller giftermål
- 1947 Första kvinnan i regeringen, Karin Kock. Barnbidrag införs
- 1950 Båda föräldrarna blir förmyndare för barnet
- 1955 Lagstadgad betald ledighet för yrkesarbetande kvinnor vid barnsbörd, 3 månader
- 1958 Kvinnor får rätt att bli präster
- 1964 P-piller godkänns i Sverige
- 1969 Grundskolan får ny läroplan. Skolan bör verka för jämställdhet
- 1970 Gymnasieskolan får ny läroplan. Skolan bör verka för jämställdhet
- 1971 Särbeskattning, det vill säga individuell beskattning av arbetsinkomst ersätter sambeskattning
- 1974 Föräldraförsäkring införs som ger föräldrar rätt att dela på ledigheten vid barns födelse
- 1975 Ny arbortlag. I princip fri abort t o m 18:e veckan
- 1979 Rätt till sex timmars arbetsdag för småbarnsföräldrar
- 1980 Lag mot könsdiskriminering i arbetslivet införs
- 1983 Nytt jämställdhetsavtal mellan SAF och LO-PTK. Alla yrken öppna för kvinnor även inom försvaret
- 1987 Sambolagen införs
- 1992 Ny jämställdhetslag
- 1997 Första kvinnan blir biskop
- 1998 Lag om våld mot kvinnor. Lag med förbud om könsstympning av kvinnor
- 1999 Lag om förbud mot köp av sexuella tjänster
- 2002 60 dagar av föräldraledigheten reserveras för respektive föräldern och kan inte överlåtas, så kallade pappamånader
- 2004 Regeringen beslutar om handlingsplan för jämställdhetsintegrering inom Regeringskansliet
- 2005 Ny sexualbrottslagstiftning
- 2006 Riksdagsbeslut om nya mål för jämställdhetspolitiken
Europeiska rådet beslutar om en europeisk jämställdhetspakt
En handlingsplan för jämställda löner har överlämnats till riksdagen

Sammanfattning

Medvetenheten om jämställdhetens betydelse för Västmanlands läns utveckling har ökat de senaste åren, inte minst mot bakgrund av den förväntade utvecklingen på arbetsmarknaden med höga pensionsavgångar inom framförallt offentlig sektor men även privat sektor. Jämställdhet kommer utan tvekan att få ökad betydelse i den stigande konkurrensen om arbetskraft. Dock kvarstår brister i jämställdheten på flera för länets utveckling centrala områden.

Det som idag framförallt kännetecknar den bristande jämställdheten i länet är

- att den könssegregerade arbetsmarknaden låser in män och kvinnor i privat respektive offentlig sektor samt i olika befattningsnivåer.
- att löneskillnaderna mellan män och kvinnor består. Kvinnor tjänar i genomsnitt 92 procent av vad män gör när hänsyn tagits till skillnader i yrkesval och sektorer. Skillnaden i medelinkomst mellan kvinnor och män i länet uppgår till ungefär 71 000 kronor.
- att i alla kommuner i länet deltidsarbetar 34 procent av kvinnorna och 10 procent av männen. Det bidrar i hög grad till den ojämställda ekonomiska relationen mellan män och kvinnor.

Förhållandena på arbetsmarknaden påverkar i hög grad kvinnor och mäns möjligheter att ta ansvar för familj och barn. Totalt tar kvinnor i länet ut 80 procent föräldrapenningdagarna, vilket innebär att kvinnor i större utsträckning än män är borta från arbetsmarknaden under vissa perioder och i avsevärd längre utsträckning. Detta får inte bara konsekvenser för kvinnors löneutveckling utan på sikt även för deras pension.

Till detta kommer att en dramatiskt hög andel kvinnor i arbetsför ålder inte är i arbete till följd av ohälsa och arbetslöshet. I länet är andelen 27 procent för kvinnor och 19 procent för män. Orsakerna till utanförskapet är komplexa och omfattande forskning krävs för att helt förklara sambanden. Kvinnors dubbelarbete, frågor som rör ojämställda arbetsförhållanden och ojämställda arbetsorganisationer liksom avsevärda neddragningar inom den offentliga sektorn under 1990-talet och därmed kvarstående hög arbetslöshet för kvinnor är naturligtvis viktiga pusselbitar.

Jämställdhet kommer inte av sig självt. Jämställdhet mellan kvinnor och män förutsätter att målmedvetna och effektiva åtgärder görs för att bryta den könssegregerade arbetsmarknaden och de ojämställda utbildningsvalen. Insatser för en jämställd skola, jämställda arbetsplatser och arbetsorganisationer liksom insatser för att bekämpa mäns våld mot kvinnor och den ökande ohälsan bland både kvinnor och män är några exempel på åtgärder som redan påbörjats i länet men som väsentligt behöver förstärkas.

Härigenom blir Västmanlands län ett konkurrenskraftigt och attraktivt län för både kvinnor och män att leva, bo och verka i.

Analys – Jämställdhets SWOT

Styrkor

- Jämställd representation i kommunfullmäktige
- Förvärvsfrekvensen K och M ökar
- Relativt hög utbildningsnivå K
- K och M har högre medelinkomst jämfört riket
- Medvetenheten om jämställdhetens betydelse för länets utveckling ökar
- Fler K och M deltar aktivt i länets jämställdhetsarbete

Möjligheter

- Jämställd representation i politiken
- Inflyttning av unga K och M
- Satsning på K arbetsmarknad
- K företagande och innovationer ökar
- M uttag av föräldraledighet ökar
- M utnyttjar lagstadgad rätt till deltid
- Jämställdhet ”konkurrensfaktor” på arbetsmarknaden; efterfrågan på jämställdhet ökar

Svagheter

- Västmanlands län mer ojämförbart än flertalet län (SCB Jämindex)
- Jämställd representation i kommunstyrelser
- Underskott K 20-44 jämfört riket
- Färre K förvärvsarbetar än M i länet och K i riket
- K högre arbetslöshet än M i länet och K riket
- Arbetslösheten för unga M och K är högre än riket
- K högre ohälsa än M i länet och K i riket
- Regionförstoring med nuvarande könsuppdelade pendlingsmönster gynnar M

Hot

- Inga åtgärder görs för att bryta könssegregerad arbetsmarknad
- Hög andel K utanför arbetsmarknaden, 27 procent
- Etniskt segregerad och ojämförbart arbetsmarknad
- Polisanmälningar M våld mot K i nära relation ökar

Mål för jämställdhetspolitiken

Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. En förutsättning för att kunna uppnå detta är att kvinnor och män har samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter inom livets alla områden.

Under det övergripande målet finns fyra delmål:

- Jämn fördelning av makt och inflytande. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva samhällsmedborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.
- Ekonomisk jämställdhet. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.
- Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjlighet att ge och få omsorg på lika villkor.
- Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Målen antogs av riksdagen den 16 maj 2006.

Innehållsförteckning

Jämställdhetsindex	1
Befolkning – fler kvinnor än män	3
Utrikes född befolkning – högre andel i länet än riket och fler kvinnor än män	4
Antal födda barn per kvinna ökar	5
Flyttningar- fyra av fem som flyttar till länet har utländsk bakgrund	5
Arbete och pendling	7
Andelen förvärvsarbetande kvinnor är lägre i länet än i riket och lägre än andelen män i länet	7
Andelen förvärvsarbetande bland utrikes födda är väsentligt lägre än bland svenskfödda, framförallt för kvinnor	8
Andelen förvärvsarbetande bland utrikes födda kvinnor är lägre än bland utrikes födda män i alla länets kommuner.	9
Arbetslösheten i länet är högre för kvinnor än för män	9
Deltidsarbete är betydligt vanligare bland kvinnor än bland män	11
Kvinnor och män arbetar inom olika yrken	11
Eget företagande – 1/3 är kvinnor	13
Flest kvinnliga företagare inom personliga och kulturella tjänster och flest manliga företagare inom handel och kommunikation	13
Nyföretagande – 1/3 av företagen startas av kvinnor	15
Medelinkomsten är betydligt högre för män än för kvinnor	15
Arbetspendling – dubbelt så många män som kvinnor pendlar över länsgränsen	17
Utbildningsnivå – kvinnor har högre utbildningsnivå	19
Hög utbildningsnivå bland personer födda utanför Norden	21
Hälsa – ohälsan är högre bland kvinnor	21
Medellivslängden ökar både för både kvinnor och män	21
Ohälsotalet för kvinnor i länet är högre än för män i länet	22
Kriminalitet - majoritet män som är misstänkta för brott	25
Polititisk representation – 3 av 10 kommuner har en jämställd kommunstyrelse	26
Föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning	28

Bilagor

- 1 a) Karta med arbetspendling för män i Västmanlands län år 2004.
- 1 b) Karta med arbetspendling för kvinnor Västmanlands län år 2004.

Referenser

Jämställdhetsindex

Jämställdhetsindex (JämIndex) mäter statistiska skillnader mellan kvinnor och män och jämför kommuner eller län med varandra. Det är framtaget av Statistiska Centralbyrån (SCB) i samarbete med Verket för näringslivsutveckling (NUTEK), Västra Götalandsregionen, länsstyrelserna samt regeringskansliet. Indexet är sammanvägt av 15 variabler. För varje variabel rangordnas kommunerna efter hur stor skillnad det är mellan kvinnor och män. Bäst får plats 1, sämst 290. Indexet är sedan genomsnittlig placering (medelvärde för rangerna). För fyra av variablerna rangordnas kommunerna efter nivån.

Variabler i indexbasen, vanligen andelar efter kön, och om de ingår med skillnad eller nivå:

- A. Andel med eftergymnasial utbildning 25-64 år, skillnad mellan kvinnor och män
- B. Andel förvärvsarbetande 20-64 år, skillnad
- C. Arbetsökande, öppet arbetslösa 20-64 år, skillnad
- D. Arbetsökande, öppet arbetslösa 20-64 år, nivå
- E. Medelinkomst tkr (sammanräknad förvärvsinkomst) 20-64 år, skillnad
- F. Andel 25-64 år med låga inkomster (under 50 procent av medianinkomst), nivå
- G. Ojämn könsfördelning på näringsgrenar, nivå
- H. Föräldrapenning, andel använda dagar
- I. Tillfällig föräldrapenning, andel använda dagar
- J. Ohälsotal, ohälsodagar per person och år 20-64 år, skillnad
- K. Ohälsotal, ohälsodagar per person och år 20-64 år, nivå
- L. Andel unga vuxna 25-34 år, skillnad
- M. Kommunfullmäktigeledamöter, könsandel
- N. Kommunstyrelse exklusive ersättare, könsandel
- O. Egna företagare med minst 2 sysselsatta, skillnad

Tabell 1

JämIndex, Västmanlands läns kommuner

Kommun	Indexvärde 2006 *	Placering 2006	Placering 2005	Placering 2004
Skinnskatteberg	127,5	77	66	196
Hallstahammar	134,5	101	121	147
Fagersta	144,5	136	189	251
Kungsör	146,9	145	89	61
Surahammar	148,9	150	156	195
Sala	152,2	168	203	238
Arboga	153,2	172	163	219
Västerås	157,1	190	196	191
Heby	167,1	225	214	211
Köping	169,2	232	202	202
Norberg	170,3	238	256	261

* Bygger på statistik för åren 2002-2005

Källa: SCB, JämIndex

Skinnskatteberg och Hallstahammar har en bra placering bland kommunerna med platserna 77 respektive 101. Kungsör hade år 2004 placering 61 men har sedan

dess tappat 84 placeringar. Skinnskatteberg förbättrade sig med 130 placeringar mellan åren 2004 och 2005 och har endast tappat 11 placeringar vid årets mätning. Det är framförallt för variablerna föräldrapenning, andel unga vuxna samt egna företagare där skillnaden mellan kvinnor och män har minskat i Skinnskatteberg. Vid mätningen 2006 har dock variabel OEgna företagare ändrats från företagare med minst 10 sysselsatta till företagare med minst 2 sysselsatta. Här har Skinnskatteberg förbättrat sin placering från plats 287 år 2005 till plats 3 år 2006.

I Hallstahammar har skillnaderna mellan kvinnor och män minskat för variablerna föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning sedan mätningen 2004.

Fagersta har förbättrat sin placering från 251 år 2004 till 136 år 2006. Detta beror på förbättrade placeringar för de flesta variablerna och framförallt för nivå på arbetslöshet, föräldrapenning samt egna företagare.

Heby, Köping samt Norberg ligger dåligt till i JämIndex med placeringar mellan 225 och 238, vilket bland annat beror på låga placeringar inom områdena andel förvärvsarbete och ojämn könsfördelning på näringsgrenar.

Tabell 2
Jämindex, placering per variabel år 2006 *

Kommun	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
Skinnskatteberg	225	237	252	141	77	167	202	122	97	51	257	17	27	37	3
Hallstahammar	157	233	103	87	123	131	232	24	73	207	239	33	187	123	66
Fagersta	213	245	81	131	167	80	74	179	79	137	219	265	79	207	11
Kungsör	161	266	205	141	181	175	187	8	88	69	182	201	17	123	199
Surahammar	171	270	149	37	243	55	208	147	35	221	247	47	178	151	75
Sala	149	245	169	65	107	251	175	27	48	193	229	123	245	91	166
Arboga	87	235	211	183	183	227	117	27	57	274	119	65	203	241	69
Västerås	25	174	201	238	249	227	57	161	214	197	105	123	149	20	217
Heby	249	282	56	18	157	254	249	57	15	154	253	165	137	207	253
Köping	113	223	177	141	229	203	216	259	157	140	163	259	99	20	139
Norberg	250	256	17	164	170	161	223	187	34	238	232	165	158	37	262

* Bygger på statistik för åren 2002-2005
Källa: SCB, JämIndex

Västerås har drygt hälften av länets befolkning och är därför intressant att jämföra med kommuner av ungefär samma storlek i närliggande län. Västerås har plats 190, att jämföra med Uppsala plats 7, Örebro plats 42, Linköping plats 125 samt Norrköping plats 226. Västerås och Norrköping ligger långt efter Uppsala och Örebro inom områdena andel förvärvsarbete, föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning, ohälsotal samt andel unga vuxna.

Befolkning – fler kvinnor än män

Västmanlands län hade 2005 en folkmängd på 261 391 personer. Antalet män var 130 279 och antalet kvinnor var 131 112. I jämförelse med riket har länet underskott av både kvinnor och män i åldersgruppen 20-34.

Diagram 1

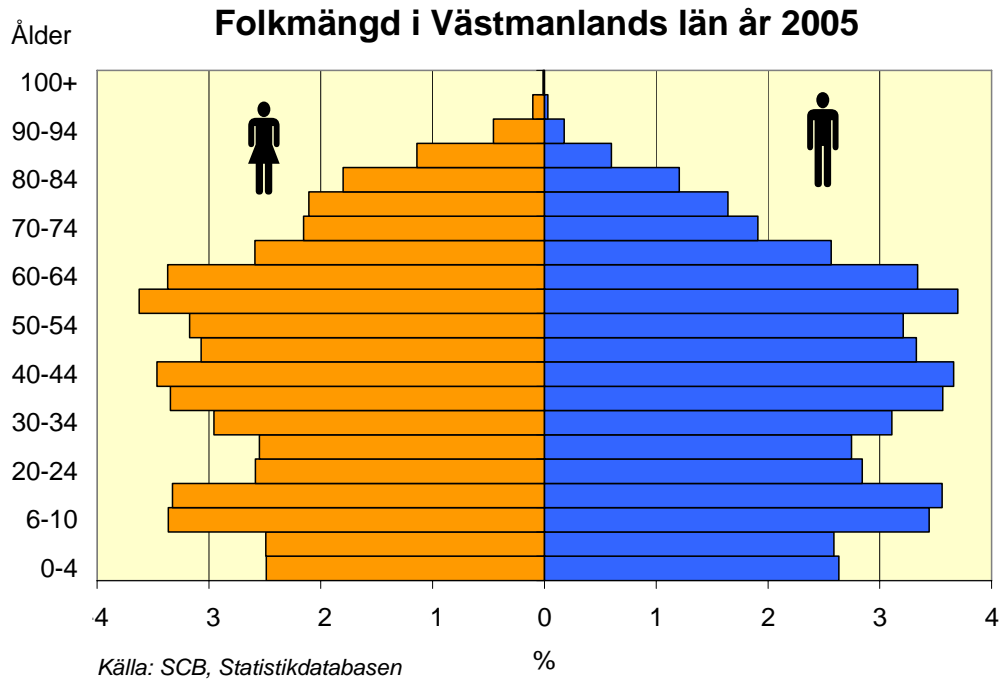
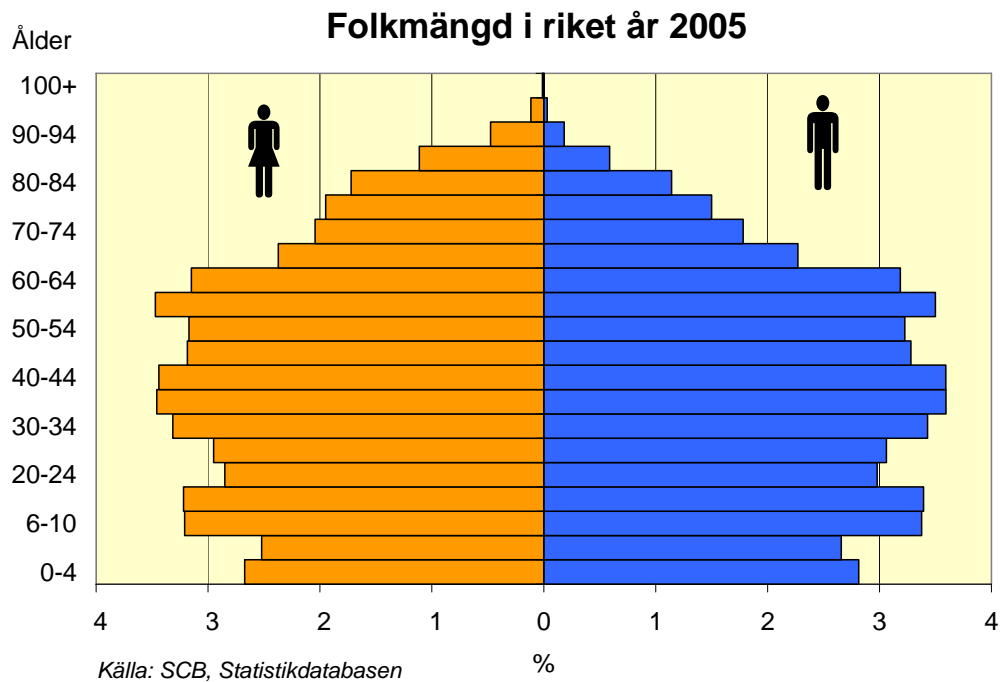

Diagram 2

I åldersgruppen 20-24 är det många som flyttar men födelsetalen är låga. Länet har en något lägre andel i denna åldersgrupp än riket, både vad gäller kvinnor och män. Det är dock stora skillnader mellan kommunerna. I Västerås är andelen i denna åldersgrupp 3,0 procent av den totala folkmängden, både vad gäller kvinnor och män. I Kungsör är motsvarande andelar 1,7 respektive 2,3 procent. Kungsör har dock länets näst högsta andel kvinnor i åldersgruppen 25-34 år med 5,1 procent av den totala folkmängden. I Västerås är motsvarande andel 6,4 procent. I åldersgruppen 25-34 är det också många som flyttar och födelsetalen är som högst. Andelen i denna åldersgrupp är betydligt lägre i länet än i riket, både vad gäller kvinnor och män. Detta beror framförallt på att alla kommuner utom Västerås har haft nettoutflyttning i åldersgruppen 20-24 nästan varje år sedan början av 1970-talet. De flesta av länets kommuner har dock haft nettoinflyttning under 2000-talet i åldersgrupperna 25-34 och 35-44. Se tabell 3 och 6-8.

Tabell 3

Folkmängd år 2005 efter åldersgrupper

	Kvinnor %							Män %						
	0-19	20-24	25-34	35-44	45-64	65-	Summa	0-19	20-24	25-34	35-44	45-64	65-	Summa
Arboga	11.6	2.1	4.8	6.7	13.6	11.5	50.3	12.0	2.5	5.0	7.0	13.8	9.4	49.7
Fagersta	10.4	2.5	4.6	6.3	13.6	12.8	50.1	11.2	2.7	5.3	7.1	13.7	9.8	49.9
Hallstahammar	12.1	2.0	4.5	6.8	13.5	11.4	50.3	12.1	2.6	4.5	7.1	14.2	9.2	49.7
Heby	12.3	2.4	4.0	6.4	13.3	10.4	48.9	13.5	2.8	4.4	6.7	14.5	9.4	51.1
Kungsör	11.9	1.7	5.1	6.7	14.0	10.0	49.5	13.2	2.3	4.7	7.2	14.9	8.4	50.5
Köping	11.1	2.6	4.7	6.7	13.5	11.3	49.8	11.8	2.9	5.3	7.2	14.3	8.7	50.2
Norberg	11.2	2.0	4.0	6.3	14.5	11.2	49.2	11.9	2.7	4.4	6.6	16.1	9.0	50.8
Sala	11.7	2.4	4.8	6.7	14.1	10.8	50.5	12.4	2.7	5.1	6.5	14.4	8.6	49.5
Skinnskatteberg	10.8	1.9	4.3	6.1	14.8	11.1	49.1	12.1	2.4	4.3	6.4	16.0	9.7	50.9
Surahammar	12.1	1.4	4.8	6.8	14.0	9.9	49.0	13.2	2.3	4.9	7.0	14.9	8.5	51.0
Västerås	11.8	3.0	6.4	7.0	12.7	9.6	50.5	12.2	3.0	6.8	7.5	12.7	7.3	49.5
Västmanlands län	11.7	2.6	5.5	6.8	13.2	10.4	50.2	12.2	2.8	5.9	7.2	13.6	8.1	49.8
Riket	11.6	2.8	6.3	6.9	13.0	9.8	50.4	12.2	3.0	6.5	7.2	13.2	7.5	49.6

Källa: SCB, Statistikdatabasen

Utrikes född befolkning – högre andel i länet än riket och fler kvinnor än män

Sista 2005 hade Västmanlands län 261 391 invånare, varav 36 587 eller 14 procent utrikes födda. Vanligaste ursprungsländer är Finland, Irak, före detta Jugoslavien och Iran.

Tabell 4

Utrikes född befolkning i procent av totalbefolkningen år 2005

	Utrikes födda		Därav				Övriga världen			
	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂
Arboga	8.8	7.4	8.1	3.7	2.9	3.3	5.1	4.5	4.8	
Fagersta	17.4	15.6	16.5	11.8	10.2	11.0	5.5	5.4	5.5	
Hallstahammar	16.5	16.6	16.5	9.0	9.0	9.0	7.5	7.6	7.6	
Heby	7.1	6.0	6.5	3.7	3.0	3.3	3.4	3.0	3.2	
Kungsör	11.4	9.9	10.6	6.8	6.0	6.4	4.6	3.9	4.3	
Köping	14.9	14.0	14.4	7.8	6.6	7.2	7.2	7.3	7.3	
Norberg	10.4	8.4	9.4	6.8	5.0	5.9	3.6	3.4	3.5	
Sala	8.3	7.3	7.8	3.1	2.5	2.8	5.3	4.7	5.0	
Skinnskatteberg	13.8	12.6	13.2	10.6	9.5	10.0	3.2	3.1	3.1	
Surahammar	18.2	17.4	17.8	13.5	12.5	13.0	4.7	4.9	4.8	
Västerås	16.4	15.4	15.9	4.9	3.9	4.4	11.5	11.5	11.5	
Västmanlands län	14.5	13.5	14.0	6.0	5.1	5.5	8.6	8.4	8.5	
Riket	12.9	12.0	12.4	3.4	2.7	3.0	9.5	9.3	9.4	

Källa: SCB, RAPS-RIS

Andelen utrikes födda är högre i Västmanlands län än i riket, både vad gäller män och kvinnor. Andelarna är mycket höga i Surahammar, Hallstahammar, Fagersta samt Västerås. Andelen födda i norden utom Sverige är mycket hög i Surahammar, Fagersta, Skinnskatteberg samt Hallstahammar. Andelen födda i övriga världen är hög i Västerås.

Antal födda barn per kvinna ökar

Summerad fruktsamhet per kvinna avser antal födda barn per kvinna 16-47 år. År 2004 var den summerade fruktsamheten i riket 1,76. Det åldersspecifika fruktsamhetstalet för 16-åringarna var 0,001, vilket innebär att en av tusen 16-åriga kvinnor födde barn år 2004. Därefter ökar talet för att vara som högst för 30-åriga kvinnor med 0,140 födda barn per kvinna. Sedan minskar talet igen och för 46-åriga kvinnor är det åter nere i 0,001. Den summerade fruktsamheten är lika med summan av de åldersspecifika fruktsamhetstalen.

Västmanlands län följer utvecklingen i riket men ligger på en något högre nivå. Det är dock stora skillnader i nivå mellan kommunerna. För alla kommuner utom Västerås varierar detta mått kraftigt från år till år på grund av att statistikunderlaget är litet. Den summerade fruktsamheten har stigit de senaste åren och förväntas enligt SCB fortsätta stiga¹. Västerås har haft lägst medelvärde för summerad fruktsamhet av länets kommuner perioden 2001-2005. Västerås har dock länets i särklass högsta andel kvinnor 16-47 år och är den enda kommunen som har haft födelseöverskott (födda minus avlidna) under denna period, sammanlagt 903 personer. Kungsör och Surahammar samt Skinnskatteberg har haft små födelseunderskott. Övriga kommuner har haft stora födelseunderskott.

Tabell 5

Summerad fruktsamhet per kvinna 16-47 år

	År 2001	2002	2003	2004	2005	Medelvärde
Skinnskatteberg	1.91	2.11	3.02	1.81	2.27	2.22
Surahammar	2.00	1.78	2.03	2.02	2.42	2.05
Kungsör	2.05	1.76	2.25	2.15	1.94	2.03
Heby	2.34	1.76	1.87	2.24	1.76	1.99
Fagersta	1.89	2.11	1.66	1.78	2.20	1.93
Arboga	1.89	1.90	2.01	1.83	1.81	1.89
Hallstahammar	1.53	1.76	1.88	1.95	2.29	1.88
Norberg	1.75	1.88	1.61	1.93	1.68	1.77
Köping	1.68	1.77	1.61	1.87	1.85	1.76
Sala	1.50	1.70	1.97	1.69	1.77	1.73
Västerås	1.54	1.63	1.75	1.75	1.76	1.69
Västmanlands län	1.63	1.69	1.80	1.79	1.83	1.75
Riket	1.57	1.65	1.72	1.76	1.77	1.69

Källa: SCB, Statistikdatabasen

Tabell 6

Andel kvinnor 16-47 år av totalbefolkningen

	Procent år 2005
Västerås	20.7
Köping	18.5
Sala	18.5
Kungsör	18.2
Arboga	17.9
Heby	17.9
Hallstahammar	17.8
Surahammar	17.7
Fagersta	17.5
Skinnskatteberg	17.2
Norberg	17.0
Västmanlands län	19.4
Riket	20.4

Källa: SCB, Statistikdatabasen

Flyttningar- fyra av fem som flyttar till länet har utländsk bakgrund

Åren 1995-1997 hade länet stor nettoutflyttning med i genomsnitt nästan 1 100 personer per år. Därefter vände trenden och åren 2000-2005 hade länet stor nettoinflyttning med i genomsnitt nästan 1 000 personer per år, varav 95 procent till Västerås. Andelen kvinnor var drygt hälften och nästan fyra femtedelar var från utlandet. ndast 4 kommuner av 11 hade nettoutflyttning.

¹ Statistiska centralbyrån, 2006, Sveriges framtida befolkning 2006-2050, sidorna 37-52 och 105-106.

I åldersgruppen 20-44 var nettoinflyttningen nästan 1 900, varav drygt två tredjedelar kvinnor. Detta har medfört ett minskat underskott av yngre kvinnor. År 2000 hade länet 917 kvinnor per 1 000 män i denna åldersgrupp. År 2005 var relationen 936 kvinnor per 1 000 män.

En av de viktigaste orsakerna till nettoinflyttningen är att kommunikationerna förbättrats rejält för länets kommuner sedan mitten av 1990-talet. Se avsnittet arbetspendling, sidorna 17-20. Även expansionen av Mälardalens Högskola antas ha stor betydelse. Västmanlands län erbjuder dessutom bra bostäder med priser betydligt under nivåerna i Stockholms län.

Tabell 7

Nettoflyttning * per år

	Kvinnor							Män						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Summa	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Summa
Arboga	-65	-125	31	-11	-26	38	-158	-77	-89	-26	-15	-21	2	-226
Fagersta	-71	-28	87	17	-7	41	39	-67	-22	70	60	-30	52	63
Hallstahammar	-57	21	13	58	37	-46	26	-23	31	-12	51	-7	-31	9
Heby	19	31	20	10	57	-52	85	26	75	35	16	36	-35	153
Kungsör	-15	23	31	4	27	-8	62	15	27	20	18	20	27	127
Köping	-21	54	-37	1	83	46	126	-19	47	28	4	74	-7	127
Norberg	-62	7	-7	44	11	-35	-42	-55	4	-8	44	19	-22	-18
Sala	30	55	102	37	-50	-20	154	24	25	76	54	-61	-29	89
Skinnskatteberg	13	2	-11	27	-16	-33	-18	-7	-7	-16	30	3	-30	-27
Surahammar	-80	-35	6	-31	38	-35	-137	-76	-60	-23	26	17	-20	-136
Västerås	545	739	544	518	387	275	3 008	348	643	435	303	388	462	2 579
Västmanlands län	236	744	779	674	541	171	3 145	89	674	579	591	438	369	2 740

* Inflyttning minus utflyttning
Källa: SCB, Statistikdatabasen

Ungefär 5/6 av de som flyttar över kommungräns är under 45 år, både vad gäller män och kvinnor. Framförallt flyttar många i åldersgruppen 20-24 till studier med mera. Åren 2000-2005 var Västerås enda kommunen i länet med nettoinflyttning i denna åldersgrupp, både vad gäller män och kvinnor. Däremot hade de flesta av länets kommuner nettoinflyttning i åldersgrupperna 25-34 och 35-44. Nettoutflyttningen till länet i dessa åldersgrupper var sammanlagt nästan tre gånger större än nettoutflyttningen i åldersgruppen 20-24. Eftersom många i åldrarna 25-44 har barn hade länet även stor nettoinflyttning i åldersgruppen 0-19.

Tabell 8

Nettoflyttning * åren 2000-2005 efter åldersgrupper

	Kvinnor							Män						
	0-19	20-24	25-34	35-44	45-64	65-	Summa	0-19	20-24	25-34	35-44	45-64	65-	Summa
Arboga	-46	-114	-13	-1	27	-11	-158	4	-161	-35	-22	-18	6	-226
Fagersta	34	-65	18	28	22	2	39	39	-34	13	33	4	8	63
Hallstahammar	72	-181	123	21	-17	8	26	144	-179	46	16	-34	16	9
Heby	2	-159	97	48	100	-3	85	115	-139	4	63	84	26	153
Kungsör	20	-95	87	37	4	9	62	77	-77	48	38	31	10	127
Köping	112	-103	38	29	37	13	126	80	-90	29	43	36	29	127
Norberg	-11	-104	40	3	10	20	-42	26	-90	-11	21	23	13	-18
Sala	75	-176	74	107	69	5	154	118	-175	18	38	57	33	89
Skinnskatteberg	-25	-41	4	7	58	-21	-18	-8	-51	-28	8	56	-4	-27
Surahammar	-55	-112	80	1	-34	-17	-137	5	-154	66	3	-39	-17	-136
Västerås	1 121	651	549	408	203	76	3 008	1 035	591	452	325	109	67	2 579
Västmanlands län	1 299	-499	1 097	688	479	81	3 145	1 635	-559	602	566	309	187	2 740

* Inflyttning minus utflyttning
Källa: SCB, Statistikdatabasen

Arbete och pendling

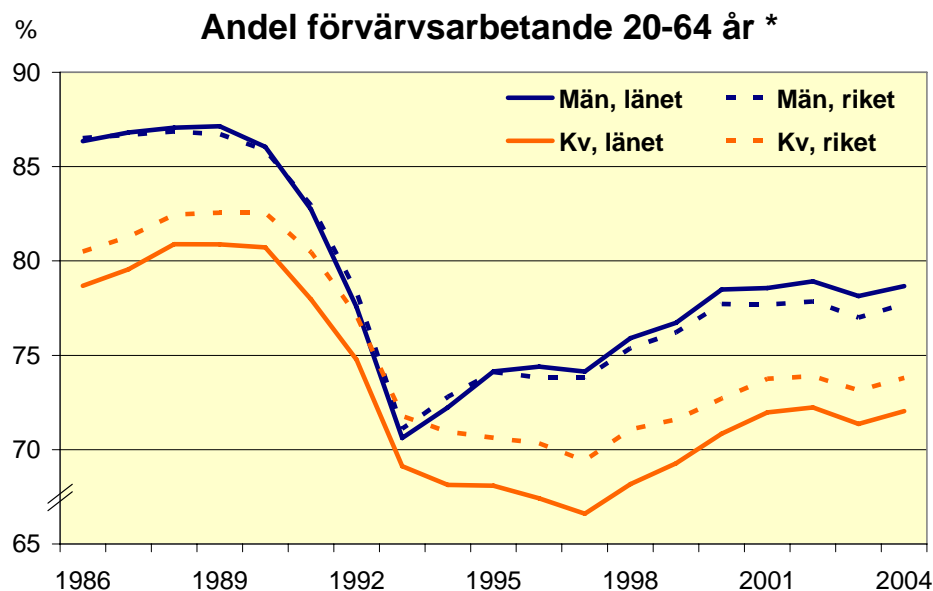
Andelen förvärvsarbetande kvinnor är lägre i länet än i riket och lägre än andelen män i länet

Förvärvsarbetande nattbefolkning avser förvärvsarbetande med bostad i regionen, oavsett arbetsort. Förvärvsarbetande dagbefolkning avser förvärvsarbetande med arbetsplats i regionen, oavsett bostadsort. Befolkning avser personer med bostad i regionen oavsett om de förvärvsarbetar eller inte.

År 1989 var andelen förvärvsarbetande av befolkningen 20-64 år i Västmanlands län ungefär 87 procent för män och 81 procent för kvinnor. Åren 1991-1993 minskade dessa andelar kraftigt på grund av lågkonjunktur och strukturrationaliseringar. Under 1990-talet genomfördes även omfattande ekonomiska besparingar inom offentlig sektor. För männen var nedgången snabbare men återhämtningen kom tidigare. För kvinnorna fortsatte nedgången i en långsammare takt till och med år 1997. En förklaring till skillnaden för kvinnor och män är att män i större utsträckning arbetar inom privat sektor, vilken är mer konjunkturkänslig än offentlig sektor där en stor andel kvinnor arbetar.

Andelen förvärvsarbetande kvinnor i länet är lägre än både andelen för män i länet och andelen för kvinnor i riket. Skillnaden mellan kvinnor i länet och kvinnor i riket har dock minskat från 2,9 procentenheter år 1998 till 1,8 procentenheter år 2004.

Diagram 3

* Nattbefolkning

Källa: SCB, RAPS-RIS

Surahammar har högst andel förvärvsarbetande män, 82 procent. Västerås har lägst andel förvärvsarbetande män, ungefär 77 procent. Köping och Surahammar har högst andel förvärvsarbetande kvinnor, ungefär 74 procent. Norberg, Västerås och Skinnskatteberg har lägst andel förvärvsarbetande kvinnor, ungefär 71 procent. Västerås har dock dock lägst skillnad mellan könen med ungefär 6 procentenheter.

Tabell 9

**Andel förvärvsarbetande * 20-64 år
Procent år 2004**

	♀	♂	♀ ♂	♀ - ♂
Västerås	71.2	76.8	74.0	5.5
Köping	74.0	81.1	77.7	7.1
Hallstahammar	72.5	79.7	76.2	7.2
Skinnskatteberg	71.4	78.6	75.1	7.3
Arboga	73.2	80.5	76.9	7.3
Norberg	70.6	78.3	74.6	7.7
Fagersta	72.5	80.2	76.4	7.7
Sala	72.5	80.2	76.4	7.7
Kungsör	72.8	81.1	77.0	8.4
Surahammar	73.9	82.4	78.3	8.5
Heby	73.2	82.4	78.0	9.2
Västmanlands län	72.0	78.7	75.4	6.6
Riket	73.8	77.7	75.8	3.9

* Nattbefolkning
Källa: SCB, RAPS-RIS

Andelen förvärvsarbetande bland utrikes födda är väsentligt lägre än bland svenskfödda, framförallt för kvinnor Andelen förvärvsarbetande är betydligt lägre för utrikes födda än för svenskfödda, framförallt för personer födda i Afrika eller Asien. I Västmanlands län är 5,1 procent av befolkningen i åldersgruppen 20-64 födda i någon av dessa världsdelar. Av de förvärvsarbetande i denna åldersgrupp är dock endast 2,9 procent födda i Afrika eller Asien.

Tabell 10

Befolkning och andel förvärvsarbetande * 20-64 år efter födelseland år 2004

Västmanlands län	Befolkning 20-64 år		Andel förvärvsarbetande i procent			
	♀	♂	♀ ♂	♀	♂	♀ ♂
Sverige	60 881	64 909	125 790	75.8	81.8	78.9
Norden utom Sverige	5 013	4 654	9 667	63.7	70.5	67.0
Europa utom Norden	2 699	2 611	5 310	56.4	67.6	61.9
Sydamerika	684	586	1 270	54.5	64.2	59.0
Nordamerika	230	236	466	47.8	56.4	52.1
Asien	3 374	3 329	6 703	38.7	48.2	43.4
Afrika	418	548	966	35.4	36.1	35.8
Övriga världen	84	61	145	60.7	62.3	61.4
Totalt	73 383	76 934	150 317	72.0	78.7	75.4

* Nattbefolkning
Källa: SCB, RAPS-RIS

Räknat efter nationalitet är personer födda i Finland den klart största gruppen bland de utrikes födda i länet, drygt 13 000 eller nästan 37 procent år 2003. Ungefär två tredjedelar av finländarna invandrade före år 1970 och de flesta etablerade sig direkt på arbetsmarknaden. En stor andel av de som invandrat senare har gjort det i första hand av andra orsaker än arbete och har haft svårare att etablera sig på arbetsmarknaden. Detta är en förklaring till att Västerås har lägst andel förvärvsarbetande bland länets kommuner eftersom andelen befolkning födda utanför Norden är betydligt högre i Västerås än i länets övriga kommuner. Se tabell 4 och 11.

Andelen förvärvsarbetande bland utrikes födda kvinnor är lägre än bland utrikes födda män i alla länets kommuner.

Tabell 11

Andel förvärvsarbetande * 20-64 år efter födelseland

Procent år 2004	Sverige		Norden utom Sverige				Övriga världen			
	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂
Arboga	75.5	82.5	79.1	59.4	63.5	61.3	48.9	56.5	52.3	
Fagersta	75.2	82.4	78.9	65.9	69.3	67.6	49.5	70.6	60.2	
Hallstahammar	76.3	82.7	79.6	65.4	74.3	70.0	45.4	54.8	50.0	
Heby	75.2	84.3	80.0	58.3	65.0	61.4	46.6	53.7	50.2	
Kungsör	75.1	82.3	78.8	61.3	72.5	66.5	54.0	72.4	62.2	
Köping	77.6	84.0	81.0	64.6	71.5	68.0	47.6	60.0	54.0	
Norberg	73.0	79.9	76.7	58.0	72.3	64.3	38.3	48.5	43.8	
Sala	75.1	82.4	78.8	54.6	66.2	60.5	42.8	51.4	46.9	
Skinnskatteberg	74.2	80.9	77.7	60.8	66.7	63.7	49.1	65.3	56.9	
Surahammar	77.1	84.9	81.2	64.4	76.8	70.8	54.0	58.5	56.2	
Västerås	75.9	80.7	78.4	64.9	69.3	66.9	46.7	54.8	50.7	
Västmanlands län	75.8	81.8	78.9	63.7	70.5	67.0	46.9	55.8	51.3	
Riket	77.6	81.1	79.4	66.6	63.8	65.3	49.1	56.2	52.6	

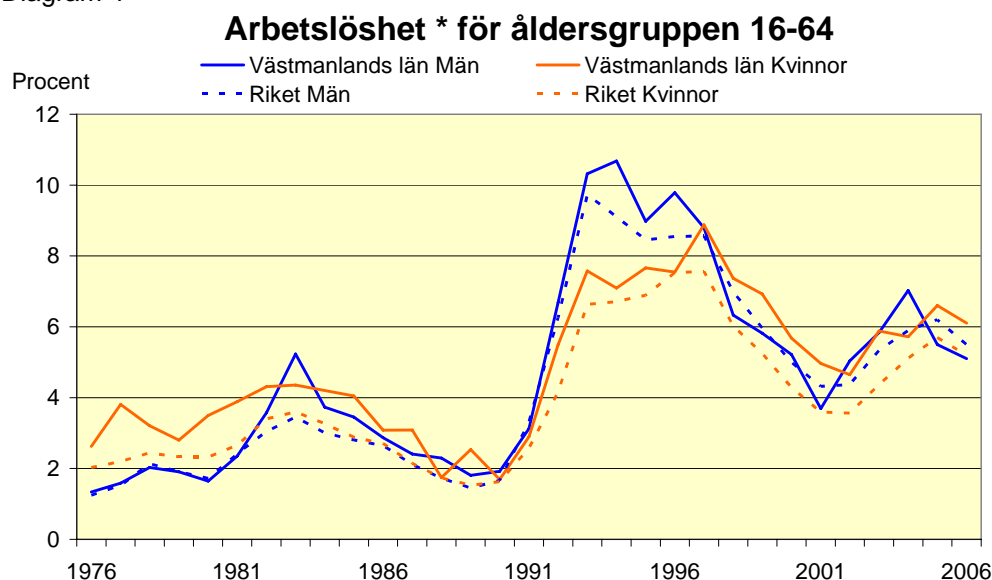
* Nattbefolkning

Källa: SCB, RAPS-RIS

Arbetslösheten i länet är högre för kvinnor än för män

Arbetslösheten i länet var mycket hög för både kvinnor och män i mitten av 1990-talet. Därefter sjönk arbetslösheten till och med år 2001 och ökade sedan igen, dock inte lika mycket som i början av 1990-talet. För män har arbetslösheten åter minskat sedan 2004. För kvinnor har däremot arbetslösheten fortsatt öka och är nu högre än för männen enligt SCB:s definition². I jämförelse med riket har länet haft högre arbetslöshet för kvinnor i minst 30 år. För män har däremot arbetslösheten oftast varit ungefär på samma nivå i länet som i riket.

Diagram 4

* Andel arbetslösa av arbetskraften. Arbetskraften är sysselsatta plus arbetslösa. År 2006 är felmarginalen i procentenheter för Västmanlands län 1,6 för män och 0,9 för kvinnor. För riket är felmarginalen 0,2 procentenheter för bägge könen. Källa: SCB, AKU.

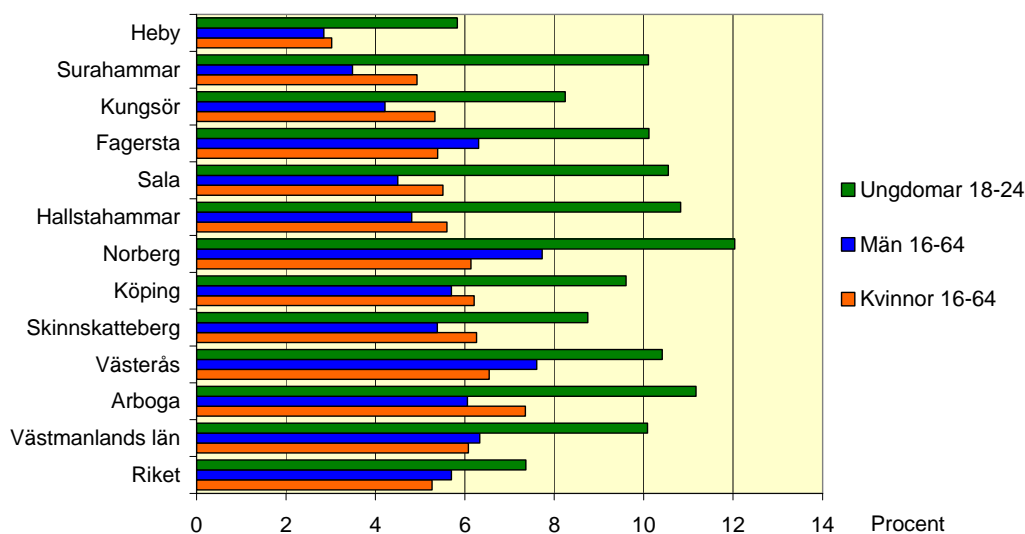
² SCB och Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) har olika definitioner för arbetslöshet. SCB definierar arbetslöshet som andel arbetslösa av arbetskraften. I arbetskraften ingår sysselsatta inklusive personer i program plus arbetslösa. AMS definierar arbetslöshet som andel arbetslösa plus personer i program av befolkningen i åldersgruppen 16-64.

De flesta av länets kommuner har stor arbetspendling ut från kommunen. Utpendlingen har ökat kraftigt sedan mitten av 1990-talet. Nedgångar i antal arbetstillfällen inom den egna kommunen har numera mindre påverkan på arbetslösheten än i början på 1990-talet. De förbättrade pendlingsmöjligheterna har medfört en regionförstoring, vilken förväntas fortsätta.

Spridningen mellan kommunerna är stor. I november 2006 var arbetslösheten lägst i Heby och högst i Västerås. Enligt AMS definition är arbetslösheten i länet något högre för män än för kvinnor. Om vi däremot lägger samman andelen arbetslösa och andelen personer med sjukpenning, sjukersättning eller aktivitetsersättning, så är andelen kvinnor i arbetsför ålder som inte är i arbete betydligt högre än motsvarande andel män. I december 2005 var ungefär 27 procent av kvinnorna och 19 procent av männen i arbetsför ålder inte i arbete till följd ohälsa och arbetslöshet. Heby har länets lägsta arbetslöshet och Västerås den högsta. Däremot har Heby en betydligt högre andel personer med sjukpenning, sjukersättning eller aktivitetsersättning än Västerås. I december 2005 hade Heby en något större andel personer som inte var i arbete än Västerås. Se diagram 5 och 6 samt avsnittet Ohälsotalet, sidorna 22-24.

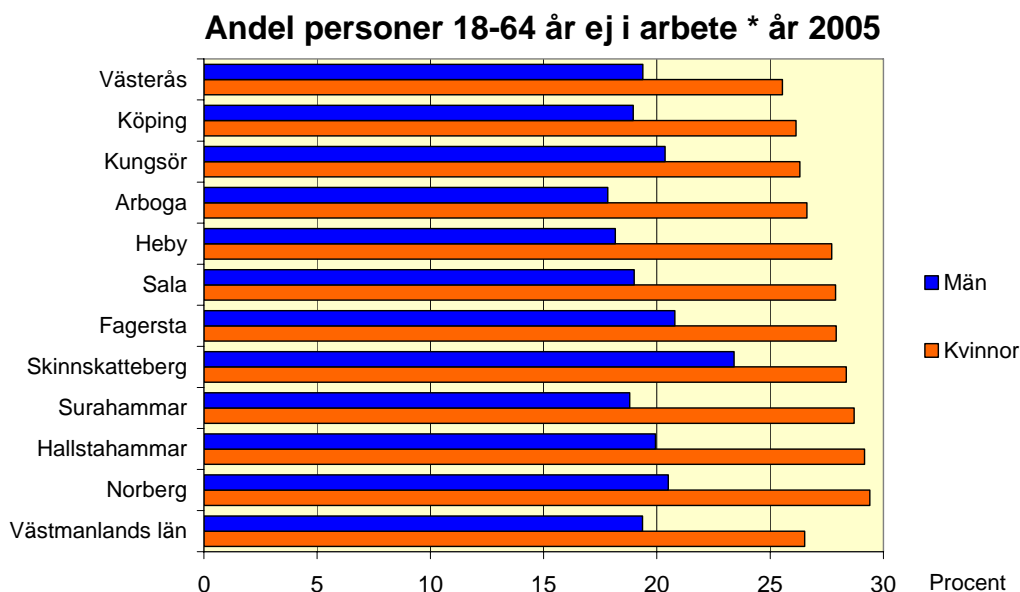
Diagram 5

Arbetslöshet * i november 2006 efter kommun

* Arbetslösa och personer i program, andel av motsvarande befolkningsgrupp. Källa:

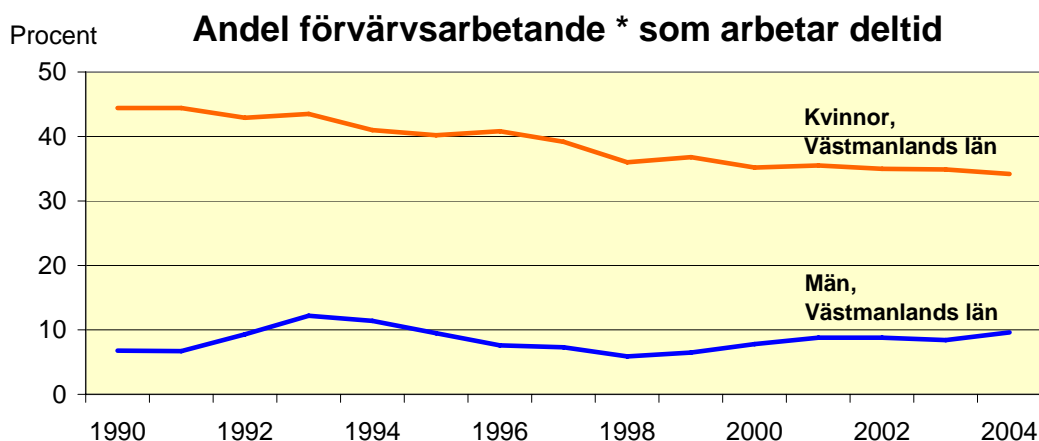
Diagram 6

* Sjukpenning (pågående sjukfall) sjukers aktivitetsers i december 2005 plus arbetslösa och i program årsmedeltal 2005 som andel av folkmängd 18-64 år i december 2005. Studerande ej medräknade. Källor: Försäkringskassan, AMS, SCB RAPS-RIS.

Deltidsarbete är betydligt vanligare bland kvinnor än bland män

Diagram 7

* Nattbefolkning 16-64 år. Källa: SCB, JämlIndex Databas, Arbetskraftsundersökningar (AKU).

Deltidsarbete är betydligt vanligare bland kvinnor än bland män. Andelen deltid-arbetande kvinnor minskar dock för varje år. För Västmanlands län har andelen minskat från 44 procent år 1990 till 34 procent år 2004. Männens andel är 10 procent och har förändrats marginellt.

Kvinnor och män arbetar inom olika yrken

År 2004 hade Västmanlands län 110 100 förvärvsarbetande anställda, varav 72 100 inom de 25 största yrkena. Överlägset största yrkesgruppen var vård- och omsorgspersonal med 13 800 anställda, varav 90 procent kvinnor. Det fanns 2 800 byggnads- och anläggningsarbetare, varav 99 procent män. En stor yrkesgrupp med jämn könsfördelning var företagsekonomer/ marknadsförare/personaltjänstemän med 2 000 anställda, varav 52 procent kvinnor.

Diagram 8

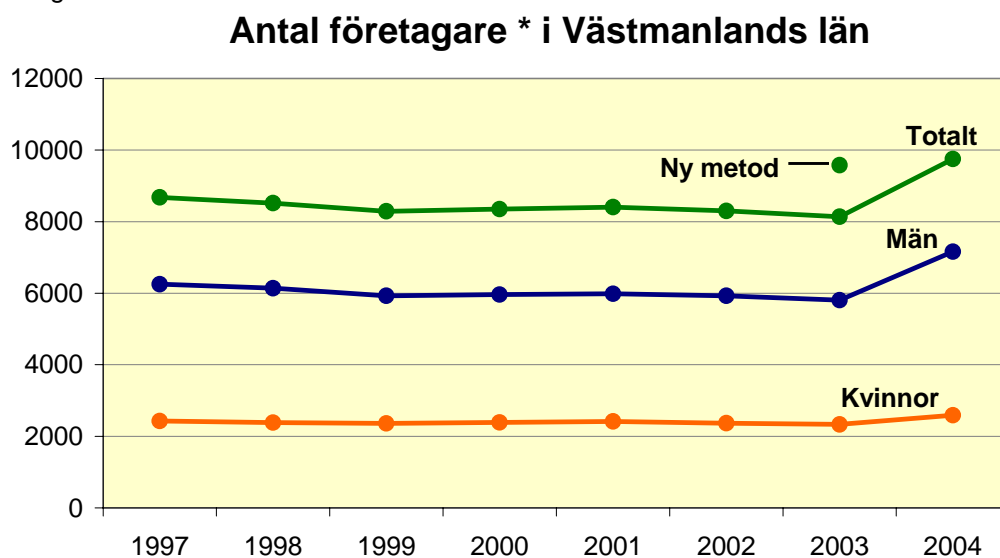
De 25 största yrkena * för Västmanlands län år 2004

Eget företagande – 1/3 är kvinnor

År 2003 fanns det 8 139 företagare i Västmanlands län, varav 5 804 män och 2 335 kvinnor. Med företagare avses fåmansaktiebolagsdelägare och egna företagare. Mellan åren 1997 och 2003 ökade andelen kvinnliga företagare i länet 28 procent till 29 procent. Andelen kvinnliga företagare var marginellt högre i riket än i länet. År 2004 hade andelen minskat med nästan två procentenheter men minskningen berodde på att SCB från och med år 2004 använder en ny metod för att skatta antalet företagare i den officiella statistiken, vilken inkluderar även verksamheter med underskott. Bland verksamheter med underskott var andelen kvinnliga företagare mindre än en femtedel år 2003.

Diagram 9

* Fåmansaktiebolagsdelägare och egna företagare

Källa: SCB, RAMS

Notera: Från och med år 2004 använder SCB en ny metod för att skatta antalet företagare i den officiella statistiken, vilken inkluderar även verksamheter med underskott. För år 2003 blir det 1439 fler företagare med den nya metoden (9578) i jämförelse med officiell statistik (8139).

Flest kvinnliga företagare inom personliga och kulturella tjänster och flest manliga företagare inom handel och kommunikation

Av länets kvinnor finns nästan en fjärdedel inom näringsgrenen personliga och kulturella tjänster. Drygt en femtedel finns inom handel och kommunikation och en sjättedel inom finansiell verksamhet och företagstjänster. Drygt en tiondel finns inom jordbruk, skogsbruk och fiske.

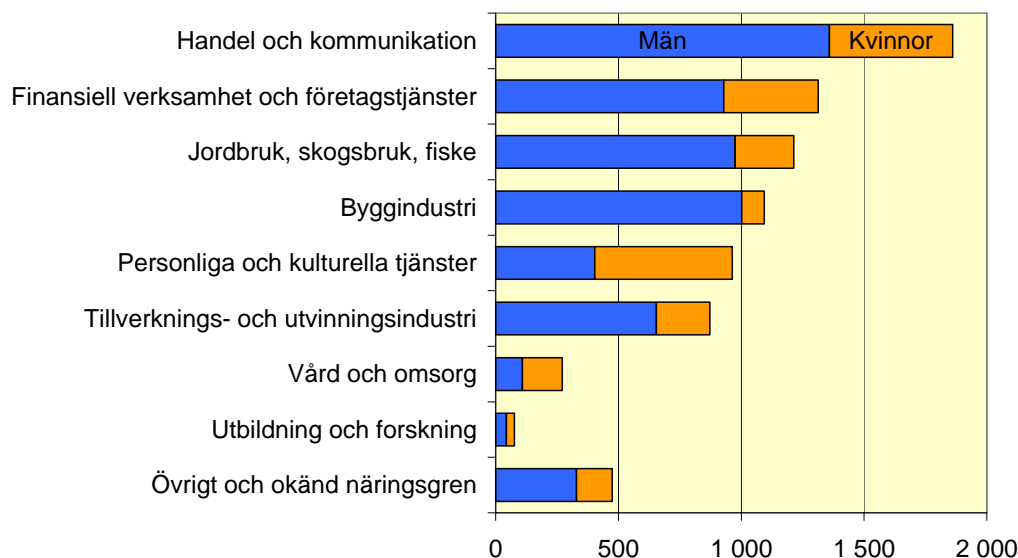
Av länets företagare finns nästan en fjärdedel inom handel och kommunikation och ungefär en sjättedel vardera inom byggindustri respektive jordbruk, skogsbruk, fiske respektive finansiell verksamhet och företagstjänster.

Störst skillnad i procentenheter mellan könen personliga och kulturella tjänster, endast 7 procent av männen företag finns inom denna näringsgren. Näst störst skillnad finns inom byggindustri, endast 4 procent kvinnoföretagen finns inom denna näringsgren.

Bland länets kommuner hade Surahammar och Fagersta högst andel kvinnliga företagare med 35 respektive 34 procent. Lägsta andel kvinnliga företagare hade Norberg med 24 procent.

Diagram 10

Antal företagare * i Västmanlands län år 2003

* Fämansaktiebolagsdelägare och egna företagare

Källa: SCB, RAMS

Hög andel kvinnor bland kombinatorerna

Utöver 8 139 företagare fanns det också 1 659 kombinatorer i Västmanlands län år 2003. Med kombinatorer avses anställda som även har en företagareinkomst som egen företagare. Bland kombinatorerna var andelen kvinnor 40 procent, vilket är 11 procentenheter högre än bland företagarna. I Kungsör var andelen kvinnliga kombinatorer 55 procent. Om en stor andel av kombinatorerna är blivande företagare kan det öka andelen kvinnliga företagare i länet.

Tabell 12

Företagare och kombinatorer år 2003

	Företagare *				Kombinatorer #			
	Män	Kvinnor	Män %	Kv %	Män	Kvinnor	Män %	Kv %
Arboga	328	138	70	30	54	32	63	37
Fagersta	210	106	66	34	41	24	63	37
Hallstahammar	304	114	73	27	36	27	57	43
Heby	484	183	73	27	66	55	55	45
Kungsör	237	87	73	27	24	29	45	55
Köping	584	224	72	28	118	69	63	37
Norberg	157	50	76	24	15	7	68	32
Sala	751	269	74	26	112	92	55	45
Skinnskatteberg	113	42	73	27	20	12	63	38
Surahammar	144	76	65	35	21	15	58	42
Västerås	2492	1046	70	30	485	305	61	39
Västmanlands län	5804	2335	71	29	992	667	60	40

* Fämansaktiebolagsdelägare och egna företagare

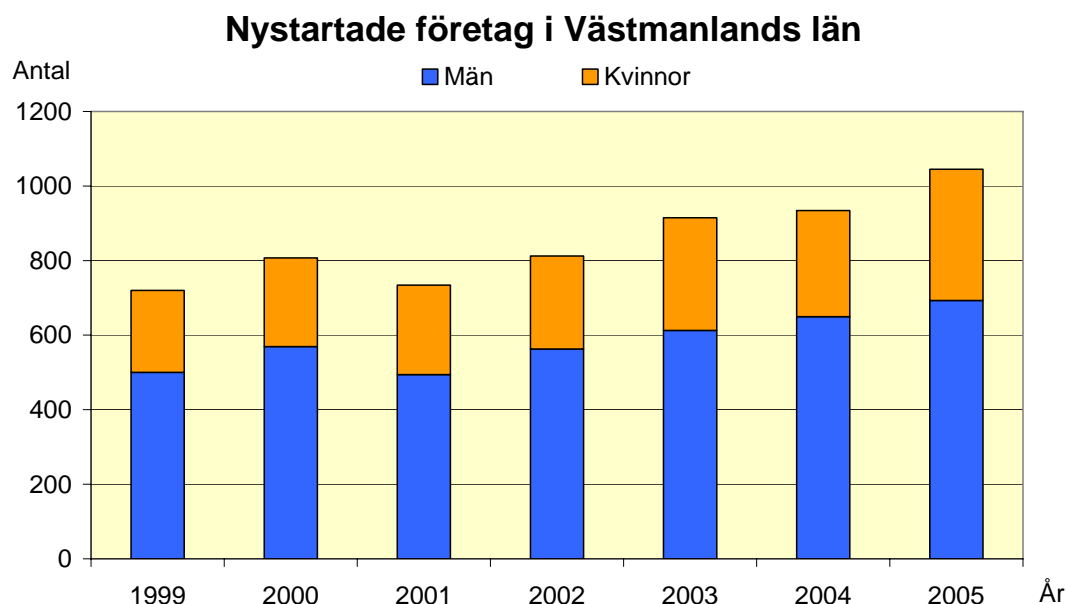
Anställda som även har en företagareinkomst som egen företagare

Källa: SCB, RAPS-RIS

Nyföretagande – 1/3 av företagen startas av kvinnor

Antalet nystartade företag har ökat kraftigt i Västmanlands län sedan år 2002. Ungefär en tredjedel startas av kvinnor, vilket är i nivå med riket.. Andelen har varit i stort sett oförändrad sedan slutet av 1990-talet.

Diagram 11

Källa: ITPS

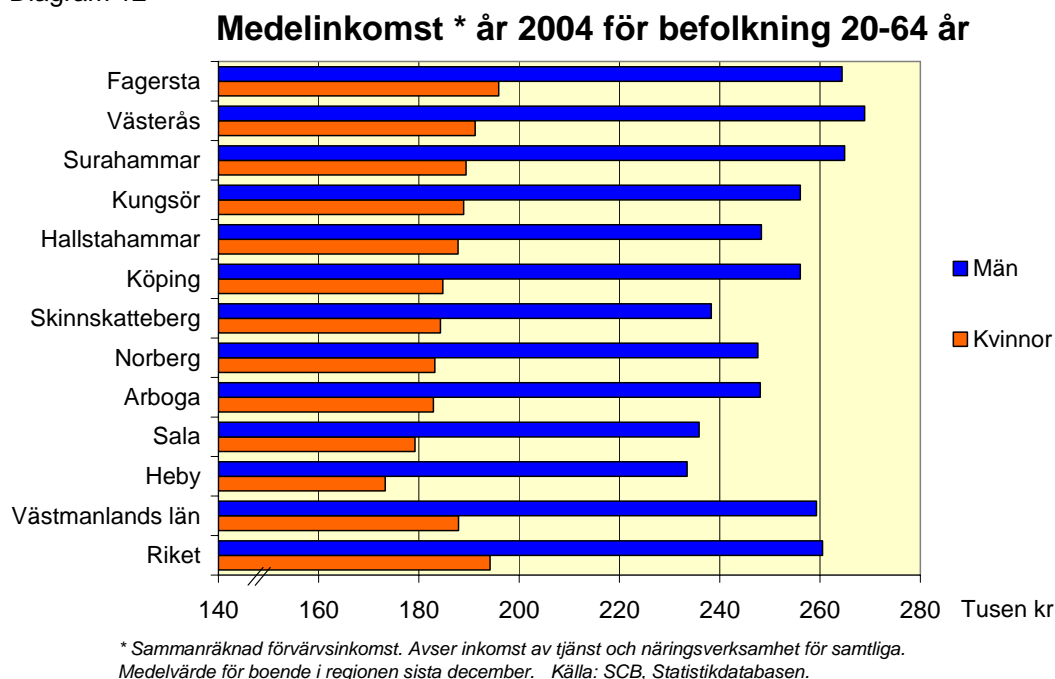
Kvinnor startar 12 procent av industriföretagen och 39 procent av tjänsteföretagen

Av de företag som startades i länet år 2005 var 80 procent tjänsteföretag och 20 procent industriföretag. Motsvarande andelar för riket var 66 procent tjänste respektive 34 procent industri. Det är dock stor skillnad mellan könen. I riket var fördelningen för män 76 procent tjänste respektive 24 procent industri. För kvinnor var fördelningen 94 procent tjänste respektive 6 procent industri. Detta innebär att 12 procent av industriföretagen och 39 procent av tjänsteföretagen startades av kvinnor.

Medelinkomsten är betydligt högre för män än för kvinnor

Medelinkomsten är betydligt högre för män än för kvinnor. I Västmanlands län var medelinkomsten för män ungefär 71 000 kronor högre än för kvinnor år 2004, motsvarande 38 procent högre. För kvinnor är medelinkomsten lägre i länet än i riket. För män är skillnaden däremot marginell mellan länet och riket. Skillnaderna mellan könen beror framförallt på den könssegregerade arbetsmarknaden samt kvinnors höga andel deltidsarbete. Se även diagram 7.

Diagram 12

Spridningen mellan kommunerna är stor. Medelinkomsten för män boende i Västerås var 35 000 kronor högre än för män boende i Heby, motsvarande 15 procent högre. Medelinkomsten för kvinnor var 23 000 kronor högre i Fagersta än i Heby, motsvarande 13 procent högre. Kommunernas näringslivsstruktur förklarar en del av skillnaden. Traditionella industriorter som Fagersta tenderar att ha en högre medelinkomst än kommuner med mindre andel sysselsatta inom tillverkningsindustrin. Heby och Sala har lägst andelar sysselsatta inom tillverkningsindustrin av länets kommuner och har också lägst medelinkomster, både för män och kvinnor. Den pågående regionförstoringen med ökad arbetspendling minskar dock betydelsen av näringslivsstrukturen i bostadskommunen. Med nuvarande pendlingsmönster gäller detta något mer för män än för kvinnor. Se avsnittet Arbetspendling, sidorna 17-20 samt bilaga 1 a och 1 b. Fagersta har högre medelinkomst för kvinnor än Västerås, vilket kan bero på att Fagersta har en större andel kvinnor som arbetar inom tillverkningsindustrin och en mindre andel som arbetar inom handel än Västerås.

Kvinnorna har 92 procent av männens lön

Observera att vid beräkning av medelinkomst tas ej hänsyn till skillnader mellan könen vad gäller ålder, utbildning, arbetstimmar samt fördelning på yrkesgrupper. Vid beräkning av standardvägd medellön³ tas däremot hänsyn till dessa variabler. I riket var kvinnornas standardvägda medellön ungefär 92 procent av männens år 2004. Nivån har varit i stort sett konstant sedan mätningarna började år 1996.

³ Statistiska centralbyrån, 2006, På tal om KVINNOR och MÄN, Lathund om jämställdhet 2006, sidan 78.

Arbetspendling – dubbelt så många män som kvinnor pendlar över länsgränsen

För kommunerna i Västmanlands län har kommunikationerna förbättrats rejält sedan mitten av 1990-talet. Framförallt vad gäller järnväg med Mäljarbanan, Svealandsbanan och Bergslagspendeln. Även bilvägarna har förbättrats mycket, bland annat har ny motorväg byggts mellan Köping och Örebro. Norr om Mälaren har järnvägskommunikationerna mellan Stockholm och Örebro förbättrats (Mäljarbanan). Söder om Mälaren har järnvägskommunikationerna mellan Stockholm och Arboga förbättrats (Svealandsbanan). Banverket har rustat upp järnvägen mellan Fagersta och Västerås (Bergslagspendeln) och ny vagnspark har satts in. Även mellan Västerås, Sala, Heby och Uppsala har kommunikationerna förbättrats. Ytterligare förbättringar av kommunikationerna är planerade, framförallt åren 2010-2015.

Mellan åren 1997 och 2004 har arbetspendlingen⁴ från länets kommuner ökat kraftigt. Antalet utpendlande män har ökat från 13 606 till 17 346, en ökning med 27 procent. Antalet utpendlande kvinnor har ökat från 8 332 till 10 955, en ökning med 31 procent. Över länsgränsen har antalet utpendlande män ökat från 6 026 till 8 522, en ökning med 41 procent. Antalet utpendlande kvinnor över länsgränsen har ökat från 3 019 till 4 639, en ökning med 54 procent.

Sedan 1990 har andelen utpendlare av sysselsatt nattbefolkning⁵ ökat för alla kommuner, vilket gäller både för män och för kvinnor. För Arboga har denna andel ökat kraftigt sedan 1997 med 14 procentenheter för män och 6 procentenheter för kvinnor. Arboga var tidigare en inpendlingskommun men är sedan 1997 en utpendlingskommun, vilket framförallt beror på att Volvo och ABB gjort stora personalneddragningar i Arboga.

Tabell 13

Andel utpendlare av sysselsatt nattbefolkning *

Procent	Män			Kvinnor		
	År 1990	År 1997	År 2004	År 1990	År 1997	År 2004
Arboga	19	25	39	20	24	30
Fagersta	13	15	19	8	12	14
Hallstahammar	32	36	42	22	29	32
Heby	35	40	47	35	38	41
Kungsör	48	50	53	36	37	42
Köping	20	20	23	13	16	19
Norberg	44	49	52	32	39	43
Sala	33	36	40	17	23	28
Skinnskatteberg	44	45	45	28	33	31
Surahammar	41	40	48	27	36	42
Västerås	10	13	17	6	8	11

* Förvärsarbetande med bostad i kommunen, oavsett arbetskommun.

Källa: SCB, RAPS-RIS

Länsstyrelsen bedömer att pendlingen fortsätter öka, framförallt utpendlingen. De förbättrade pendlingsmöjligheterna har medfört en regionförstoring som förväntas fortsätta. Se prognoser i Länsstyrelsens rapport 2004:30⁶.

⁴ Definition av arbetspendlare: person med arbetsplatsen i annan kommun än bostadskommunen. Pendling till studier ingår inte.

⁵ Förvärsarbetande med bostad i kommunen, oavsett arbetskommun.

⁶ Länsstyrelsen i Västmanlands län, Rapport 2004:30, Befolkning och arbetsmarknad i Västmanlands län 2010 – Prognoser för varje kommun 2004-2020.

Enligt Långtidsutredningen 2003/04⁷ förväntas en framtida arbetskraftsbrist i flera län inom pendlingsavstånd, framförallt för Stockholms län men även för Örebro län och Dalarnas län. Bilaga 1 a och 1 b visar pendlingskartor för män respektive kvinnor i Västmanlands län år 2004.

Diagram 13

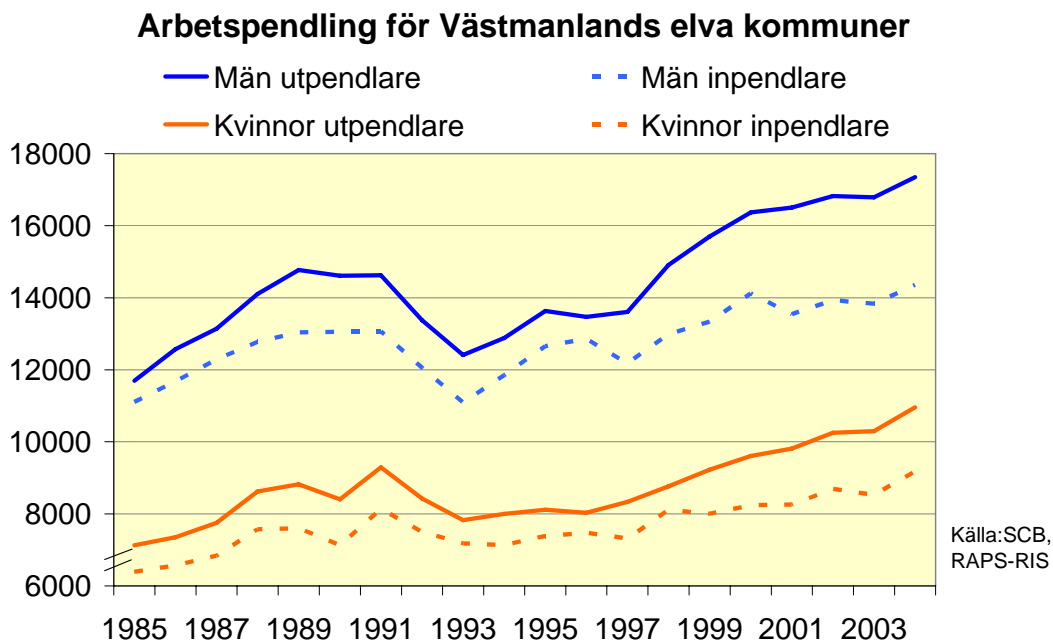
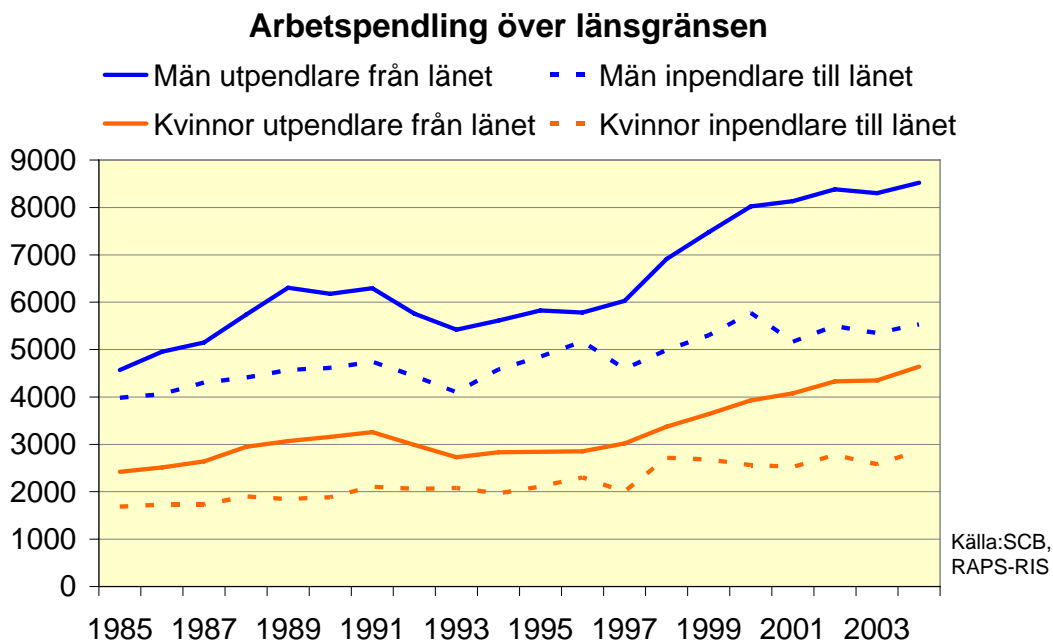

Diagram 14

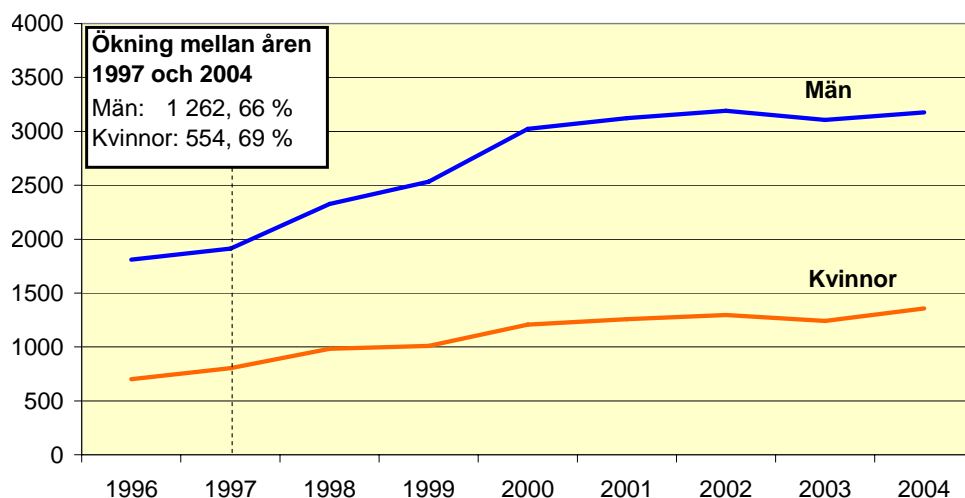

Att ha tillgång till en stor arbetsmarknad inom ett kort restidsavstånd kombinerat med möjligheten till ett boende i naturskön miljö betyder mycket. Västmanlands län erbjuder bra bostäder med priser betydligt under nivåerna i Stockholms län.

⁷ Finansdepartementet, NUTEK, Inregia AB, 2004, Regional utveckling – utsikter till 2020, Bilaga 3 till LU 2003/04, sidorna 79-90.

Diagram 15

Västmanlän, utpendling till Stockholms län

Källa: SCB, RAMS (1996-1999) RAPS-RIS(2000-2004)

Sambandet mellan inrikes flyttningar och arbetsmarknad på kommunnivå är svagt, speciellt för Västmanlands län som ingår i tätbefolkade Stockholm-Mälardalenregionen. Endast större förändringar i sysselsättningen påverkar inrikes nettoflyttning märkbart. Med de förbättrade kommunikationerna behöver inte människor flytta till arbetstillfällena i samma utsträckning som tidigare. Dessutom tillkommer det som Länsarbetsnämnden brukar kalla "Tandemproblematiken". Det vill säga att många människor lever i parrelationer och blir en person i relationen arbetslös behöver även den andra personen i relationen få arbete på den eventuella nya arbetsorten för att det ska vara meningsfullt att flytta. Detta minskar ytterligare viljan att flytta och ökar viljan att arbetspendla. Att flytta får också stora sociala och ekonomiska konsekvenser för många. För en barnfamilj kan det till exempel innebära att hus måste säljas och att barnen måste byta skola. Allt fler väljer istället att arbetspendla under en längre tid eller en kortare tid i väntan på ett arbete i hemkommunen. Att sambandet mellan inrikes flyttningar och arbetsmarknad på kommunnivå är svagt beskrivs i rapporten *Värdet av att flytta och att stanna – om flyttningsbeslut, platsanknytning och livsvärden*⁸. Den ökande arbetspendlingen kan dock motverka jämställdheten. Män pendlar mer och längre sträckor än kvinnor. Detta kan medföra att männen får bättre löneutveckling och karriärmöjligheter än kvinnorna. Pendlingen tar tid vilket kan medföra ökad stress och för barnfamiljer kan det medföra att männen tar ett minskat ansvar för barnen. Se artikel i Dagens Nyheter 2004-05-30 av Tora Friberg, professor i kulturgeografi vid Linköpings Universitet.

Utbildningsnivå – kvinnor har högre utbildningsnivå

Tabell 14

⁸ Garvill, Malmberg, Westin, 2000, Rapport 2 från regionalpolitiska utredningen, rapportdelen, sidorna 46-47 och 74-76.

Utbildningsnivå för åldersgruppen 25-64 efter kommun

Procent år 2005	Mindre än gymn 3 år		Gymnasium 3 år		Eftergymn mindre än 3 år *		Eftergymn minst 3 år	
	♀	♂	♀	♂	♀	♂	♀	♂
Arboga	54.5	56.5	17.9	22.0	13.0	13.7	14.6	7.8
Fagersta	58.1	64.8	17.0	19.1	12.5	8.8	12.4	7.3
Hallstahammar	57.5	62.1	17.8	20.5	13.0	10.9	11.8	6.5
Heby	59.5	71.8	18.4	14.9	10.6	7.2	11.4	6.1
Kungsör	54.6	61.7	19.3	20.1	12.9	10.7	13.2	7.5
Köping	55.2	61.0	18.8	19.7	12.7	11.3	13.2	8.0
Norberg	59.0	67.4	15.3	17.1	13.6	8.6	12.1	6.9
Sala	52.7	60.9	18.6	18.8	13.7	11.3	15.0	9.0
Skinnskatteberg	58.0	68.4	17.3	16.0	11.5	9.0	13.2	6.6
Surahammar	60.5	66.0	17.8	19.1	10.5	9.2	11.2	5.7
Västerås	43.3	44.4	16.6	20.0	16.6	15.7	23.4	19.9
Västmanlands län	49.6	53.5	17.3	19.5	14.6	13.1	18.4	13.8
Riket	45.2	50.3	16.9	18.3	15.2	13.4	22.6	18.0

* Minst 20 högskolepoäng i ett ämne

Källa: SCB, RAPS-RIS

Andelen befolkning 25-64 år med minst 3-årig eftergymnasial utbildning är lägre i Västmanlands län än i riket. För både kvinnor och män är andelen 4,2 procentenhet lägre i länet än i riket. I Västerås är dock andelen högre än i riket och mycket högre än i övriga länet, både för kvinnor och män. Skillnaden i utbildningsnivå mot riket är totalt sett något mindre för män än för kvinnor eftersom skillnaden mot riket vad gäller den lägsta utbildningsnivån är något mindre för män. Kvinnorna har en högre utbildningsnivå än männen, både i länet och i riket. I länet är andelen kvinnor med eftergymnasial utbildning 33,0 procent och för män är andelen 26,9 procent. Motsvarande andelar i riket är 37,8 procent respektive 31,4 procent. Spridningen mellan kommunerna är stor. Andelen kvinnor med eftergymnasial utbildning är i högst i Västerås med 40,0 procent, näst högst i Sala med 28,7 procent och lägst i Surahammar med 21,7 procent. Andelen män med eftergymnasial utbildning är i högst i Västerås med 35,6 procent, näst högst i Arboga med 21,5 procent och lägst i Heby med 13,3 procent.

Hög utbildningsnivå bland personer födda utanför Norden

Tabell 15

Utbildningsnivå för åldersgruppen 25-64 efter födelseland

Procent år 2005	Födda i Sverige		Födda i Norden (ej Sv)		Födda utanför Norden	
	♀	♂	♀	♂	♀	♂
Västmanlands län						
Mindre än gymn 3 år	47.8	52.3	69.4	74.0	50.9	51.0
Gymnasium 3 år	18.2	20.4	10.4	12.1	15.6	16.8
Eftergymn mindre än 3 år *	15.2	13.5	10.5	8.4	12.8	12.5
Eftergymn minst 3 år	18.9	13.8	9.7	5.4	20.7	19.7

* Minst 20 högskolepoäng i ett ämne

Källa: SCB, RAPS-RIS

Kvinnor födda utanför Norden och kvinnor födda i Sverige och har ungefär samma utbildningsnivå. Däremot har män födda utanför Norden en högre utbildningsnivå än män födda i Sverige. För både kvinnor och män födda i Norden utom Sverige är utbildningsnivån mycket lägre än för Sverigefödda och födda utanför Norden. Andelen förvärvsarbetande är dock hög i denna befolkningsgrupp. Ungefär två tredjedelar invandrade före år 1970 och de flesta etablerade sig direkt på arbetsmarknaden. Se avsnittet Andel förvärvsarbetande bland utrikes födda, sidorna 8-9.

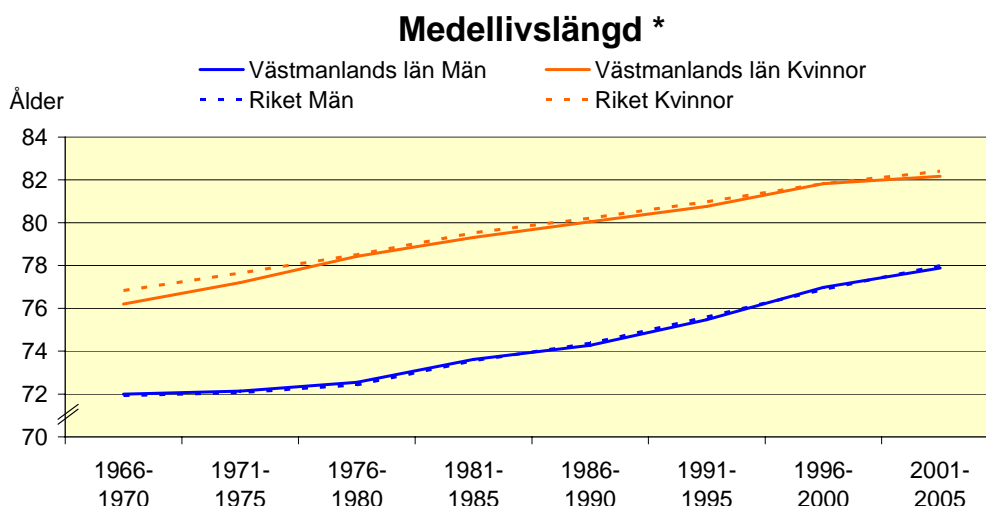
Hälsa – ohälsan är högre bland kvinnor

Över lång tid syns en förbättring i det allmänna hälsotillståndet eftersom medellivslängden ökat kraftigt sedan andra halvan av 1970-talet.

Medellivslängden ökar både för både kvinnor och män

Medellivslängden har ökat kraftigt för kvinnor andra halvan av 1900-talet. För män har medellivslängden ökat kraftigt sedan mitten av

Diagram 16

* Återstående medellivslängd vid födelsen. Medelvärden för femårsperioder. Källa: SCB, Statistikdatabasen.

Enligt SCB:s prognos⁹ förväntas medellivslängden fortsätta öka, bland annat på grund av förbättrad livsstil och fortsatta medicinska framsteg. Medellivslängden i Västmanlands län ligger på ungefär samma nivå som i riket, både för kvinnor och män. Medellivslängden för kvinnor är drygt 4 år högre än för män. Skillnaden beror bland annat på att män utsätter sig för större risker. Dödligheten bland vuxna män är betydligt högre än bland vuxna kvinnor, vilket bland annat beror på högre självmordsfrekvens, fler olyckor samt större drogmissbruk. Skillnaden har dock minskat med nästan 2 år sedan 1975 och förväntas fortsätta minska. År 2005 var medellivslängden för kvinnor nästan 83 år och för män drygt 78 år. Enligt SCB:s prognos förväntas medellivslängden år 2030 vara 85 år för kvinnor och 82 år för män.

Ohälsotalet för kvinnor i länet är högre än för män i länet

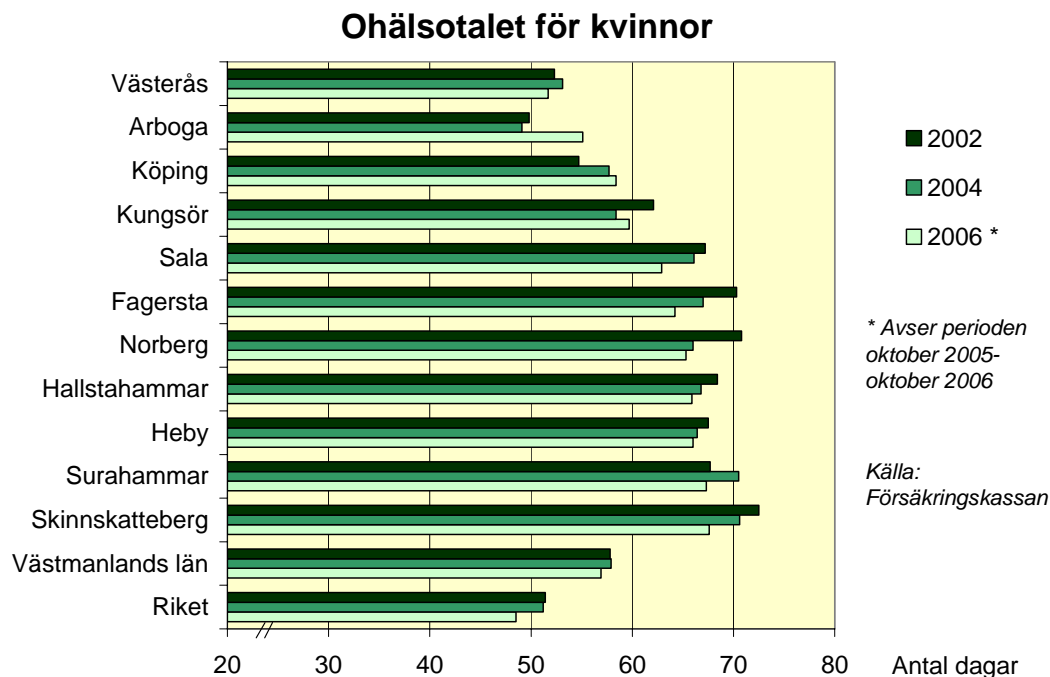
Ohälsotalet är ett mått på storleken av de utbetalningar av ersättning för inkomstbortfall vid ohälsa, som görs från socialförsäkringarna. Det är inte ett mått på hela befolkningens ohälsa.

Definition av ohälsotalet: Antal utbetalda dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, sjukersättning eller aktivitetsersättning från socialförsäkringen per registrerad försäkrad i åldrarna 16-64. Alla dagar är omräknade till heldagar. Måttet redovisar ett ohälsotal på årsnivå för en rullande tolv-månadersperiod. Sjuklön från arbetsgivare ingår inte. Sjuklöneperioden förlängdes i juli 2003 från de första 14 dagarna i sjukperioden till de första 21 dagarna. I januari 2005 förkortades åter sjuklöneperioden till de första 14 dagarna.

I oktober 2006 var ohälsotalet för kvinnor i Västmanlands län 57 dagar, vilket är en minskning med 1 dag sedan december 2002. Ohälsotalet för kvinnor är 8 dagar högre i länet än i riket, motsvarande 17 procent högre. Spridningen mellan kommunerna är dock stor. I Skinnskatteberg och var ohälsotalet för kvinnor 68 dagar och i Västerås var det 52 dagar.

⁹ Statistiska centralbyrån, 2006, Sveriges framtida befolkning 2006-2050, sidorna 53-70 och 105-106.

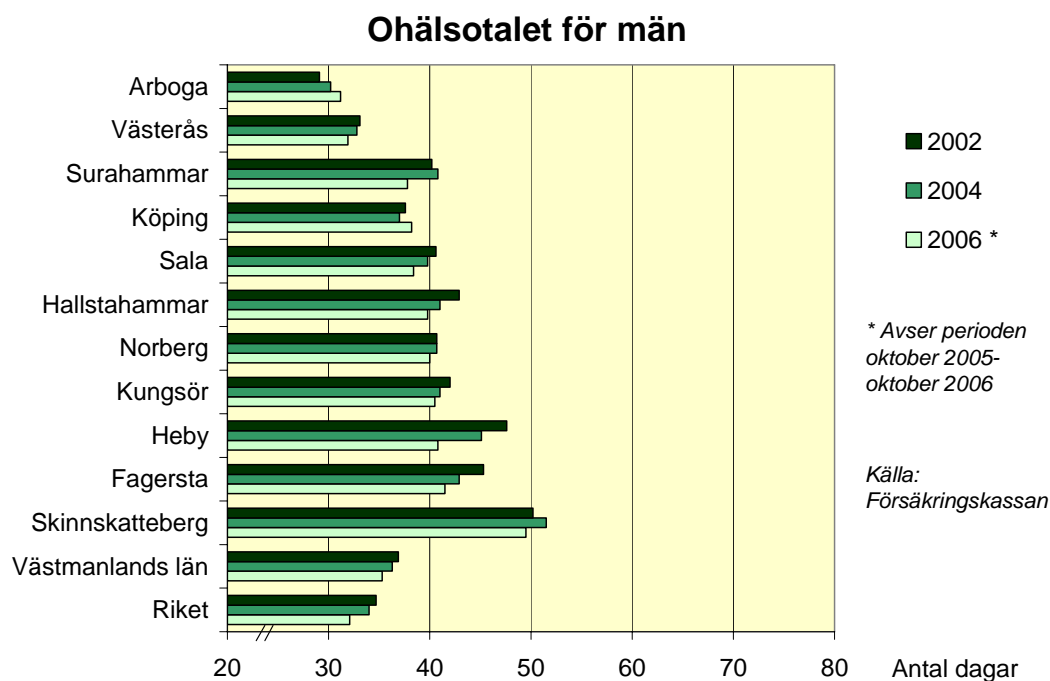
Diagram 17

I oktober 2006 var ohälsotalet för män i Västmanlands län 35 dagar, vilket är en minskning med 2 dagar sedan december 2002. Ohälsotalet för män är 3 dagar högre i länet än i riket, motsvarande 10 procent högre. Spridningen mellan kommunerna är dock stor. I Skinnskatteberg var ohälsotalet för män 49 dagar, i Västerås var det 32 dagar och i Arboga 31 dagar.

Ohälsotalet är betydligt lägre för män än för kvinnor, både i länet och i riket. I länet var skillnaden 22 dagar, motsvarande 38 procent lägre.

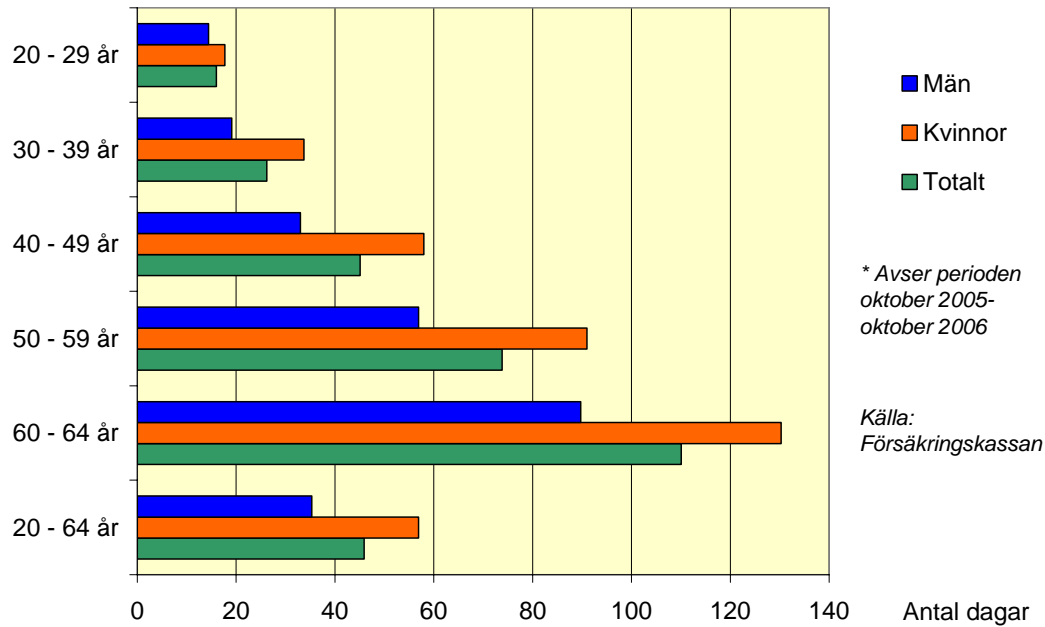
Diagram 18

Ohälsotalet ökar kraftigt med stigande ålder. I länet var ohälsotalet för kvinnor fem gånger högre i åldersgruppen 50-59 än i åldersgruppen 20-29. I åldersgruppen 60-64 var ohälsotalet sju gånger högre än i åldersgruppen 20-29. Även för män ökar ohälsotalet med stigande ålder.

Diagram 19

Ohälsotalet för åldersgrupper, Västmanlands län 2006 *

t.

Kriminalitet - majoritet män som är misstänkta för brott

Fyra av fem personer misstänkta för brott i Västmanlands län är män. Av personer misstänkta för brott mot person är sex av sju män. Av personer misstänkta för brott mot förmögenhet är tre av fyra män. Andelarna för länet är i nivå med riket. Mellan åren 2001 och 2005 har andelen kvinnor misstänkta för brott mot förmögenhet ökat med fyra procentenheter i länet och tre procentenheter i riket.

Tabell 16

Personer misstänkta för brott *

Västmanlands län	Antal				Könsfördelning %		
	♂	♀	♂	♀	kön okänt	♀	
Samtliga brott år 2001	2 587	456	2 113	18		17.8	82.2
varav brott mot person	682	117	563	2		17.2	82.8
varav brott mot förmögenhet	1 085	236	849	0		21.8	78.2
Samtliga brott år 2003	2 956	518	2 389	49		17.8	82.2
varav brott mot person	784	100	671	13		13.0	87.0
varav brott mot förmögenhet	1 247	275	955	17		22.4	77.6
Samtliga brott år 2005	3552	655	2 834	63		18.8	81.2
varav brott mot person	987	119	855	13		12.2	87.8
varav brott mot förmögenhet	1374	346	1 006	22		25.6	74.4

Riket	Antal				Könsfördelning %		
	♂	♀	♂	♀	kön okänt	♀	
Samtliga brott år 2001	90 702	16 930	72 569	1 203		18.9	81.1
varav brott mot person	21 072	2 796	18 181	95		13.3	86.7
varav brott mot förmögenhet	41 158	9 930	31 054	174		24.2	75.8
Samtliga brott år 2003	98 821	18 551	78 082	2 188		19.2	80.8
varav brott mot person	22 244	3 009	18 864	371		13.8	86.2
varav brott mot förmögenhet	44 713	11 024	32 737	952		25.2	74.8
Samtliga brott år 2005	106 659	20 966	83 255	2 438		20.1	79.9
varav brott mot person	24 944	3 382	21 047	515		13.8	86.2
varav brott mot förmögenhet	46 866	12 447	33 472	947		27.1	72.9

* Antalet personer redovisas netto per rad, det vill säga varje person förekommer endast en gång per rad.

Källa: Brottsförebyggande Rådet

Våldsbrott mot kvinnor är ett allvarligt samhällsproblem. Antalet anmälda fall av grov kvinnofridskränkning ökade kraftigt mellan åren 2000 och 2005, både i Västmanlands län och i riket. I relation till folkmängden har länet en högre andel anmälda våldsbrott mot kvinnor än riket. Våldet drabbar kvinnor i alla åldrar och samhällsklasser. Det drabbar såväl kvinnor födda i Sverige som utomlands. Mäns våld mot kvinnor är en jämställdhetsfråga och i botten en fråga om makt och kontroll över kvinnan. Aktuell forskning visar att våldet i stor utsträckning direkt och indirekt drabbar barnen till de misshandlade kvinnorna.

Tabell 17

Anmälda våldsbrott mot kvinnor i Västmanlands län

År	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Missh, utomhus, mot kvinna 15 år eller äldre, bek med offret	95	101	111	134	112	106
Missh, inomhus, mot kvinna 15 år eller äldre, bek med offret	392	420	401	410	467	407
Grov missh, utomhus, mot kvinna 15 år eller äldre, bek m offret	3	5	2	3	5	11
Grov missh, inomhus, mot kvinna 15 år eller äldre, bek m offret	10	17	9	18	22	27
Olaga hot mot kvinna 18 år eller äldre	472	513	568	538	639	597
Grov kvinnofridskränkning	35	93	99	123	133	148
Brott mot lagen om besöksförbud	75	311	170	130	120	42
Totalt	1 082	1 460	1 360	1 356	1 498	1 338

Anmälda våldsbrott mot kvinnor i riket

År	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Missh, utomhus, mot kvinna 15 år eller äldre, bek med offret	2 861	2 917	3 182	3 288	3 342	3 643
Missh, inomhus, mot kvinna 15 år eller äldre, bek med offret	12 412	12 157	12 482	12 886	13 003	13 242
Grov missh, utomhus, mot kvinna 15 år eller äldre, bek m offret	114	121	136	176	156	154
Grov missh, inomhus, mot kvinna 15 år eller äldre, bek m offret	654	462	508	504	474	487
Olaga hot mot kvinna 18 år eller äldre	15 661	16 519	17 883	17 175	17 935	18 414
Grov kvinnofridskränkning	1 147	1 513	1 572	1 860	2 068	2 152
Brott mot lagen om besöksförbud	3 194	3 465	5 024	3 745	3 752	3 216
Totalt	36 043	37 154	40 787	39 634	40 730	41 308

Anmälda våldsbrott mot kvinnor, andel i Västmanlands län av riket %	3.0	3.9	3.3	3.4	3.7	3.2
Medelfolkmängd, andel i Västmanlands län av riket %	2.9	2.9	2.9	2.9	2.9	2.9

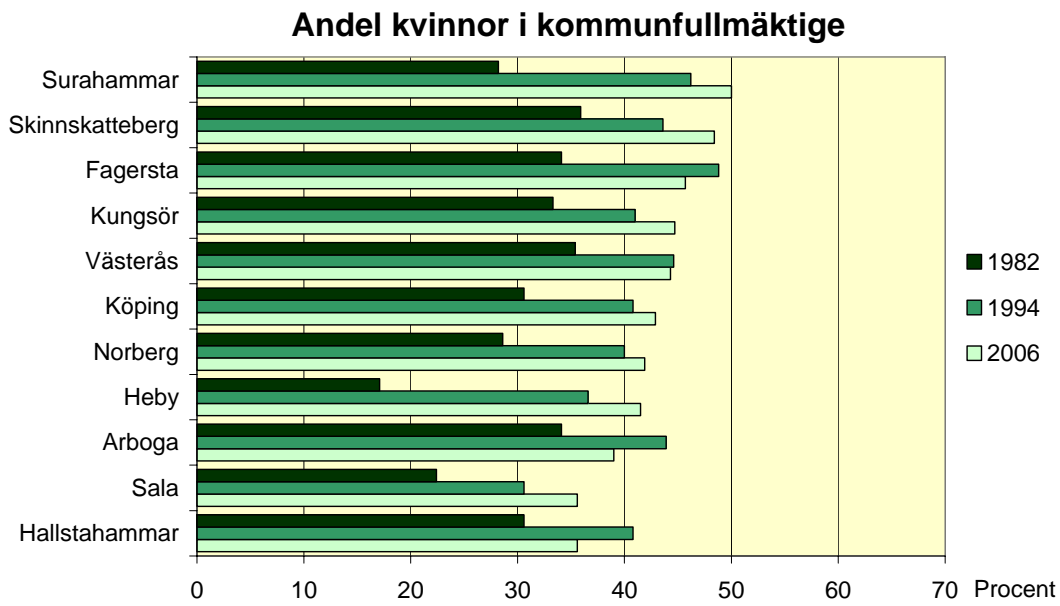
Källor: Brottsförebyggande Rådet och SCB, Statistikdatabasen

Polititisk representation – 3 av 10 kommuner har en jämställd kommunstyrelse

I riksdagen har Västmanlands län en jämställd representation. Med jämställd representation avses minst 40 procent av det underrepresenterade könet. Vid valet 2006 fick länet 9 riksdagsledamöter, varav 4 kvinnor. Även i landstingsfullmäktige är representationen jämställd med 48 procent kvinnor. De flesta kommunerna har en ganska jämn könsfördelning i kommunfullmäktige. Sala och Hallstahammar har lägst andel kvinnor i kommunfullmäktige med 36 procent vardera. Surahammar har högst andel kvinnor med 50 procent.

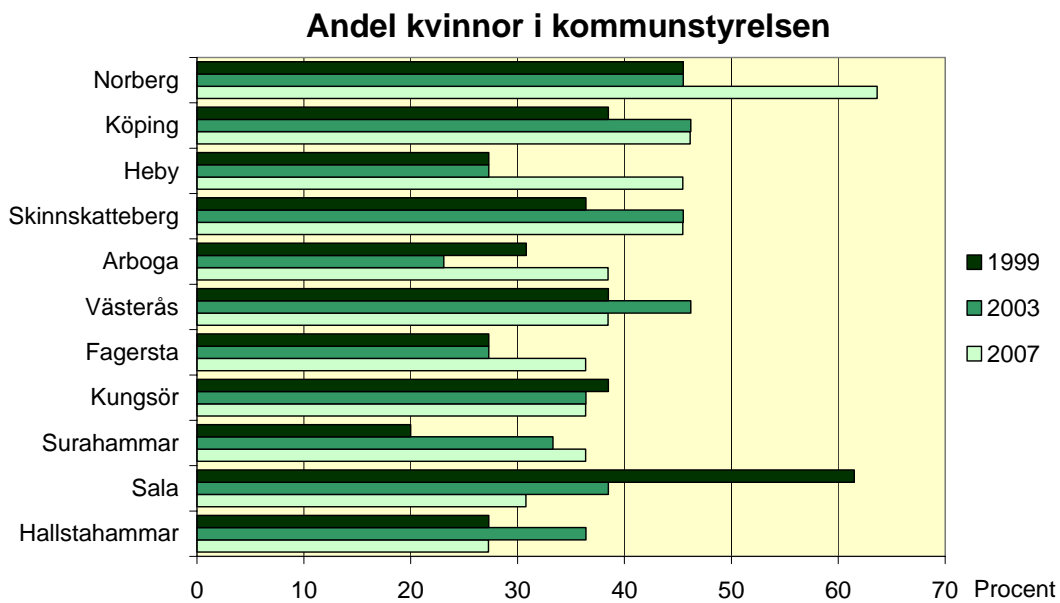
Endast Norberg, Köping, Skinnskatteberg har en jämställd representation i kommunstyrelsen (även Heby som dock tillhör Uppsala län från och med 1 januari 2007). Kommunstyrelserna har totalt sett en ganska jämn könsfördelning men det är stora skillnader mellan kommunerna, vilket delvis beror på att antalet ledamöter endast är mellan 11 och 13 i alla kommuner. Hallstahammar har lägst andel kvinnor i kommunstyrelsen med 27 procent. Norberg har högst andel med 64 procent. I norra länsdelen (Surahammar, Fagersta, Norberg, Skinnskatteberg) har andelen kvinnor i kommunstyrelsen ökat mycket sedan år 1999. Däremot har andelen kvinnor i Västerås kommunstyrelse minskat till 1999 års nivå.

Diagram 20

Källor: SCB och Valmyndigheten

Diagram 21

Källor: SCB Jämindex och Västmanlands läns kommuner

Föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning

Föräldrapenning – mammor tar ut 80 procent av dagarna

Föräldrapenningen ger föräldrarna möjlighet att vara hemma för att vårda barnet i sammanlagt 480 dagar. Om barnets föräldrar har gemensam vårdnad har de rätt till hälften var av det totala antalet dagar. De kan ta ut dagarna tills barnet har fyllt 8 år eller tills barnet har slutat första klass i skolan. En förälder kan avstå rätten till föräldrapenning till den andra föräldern med undantag för 60 dagar (de så kallade mamma- och pappamånaderna). De som har ensam vårdnad har rätt till alla dagarna.

Könsfördelningen är mycket ojämn vad gäller uttag av dagar med föräldrapenning. År 2005 var pappornas andel i länet 19,7 procent och i riket 19,5 procent. Västmanlands län placerar sig på en nionde plats bland länen. Pappornas andel har dock ökat kraftigt sedan 1999. I länet har andelen ökat med nästan 7 procentenheter och i riket med nästan 8 procentenheter.

Tillfällig föräldrapenning – mammor tar ut 63 procent av dagarna

Föräldrar har rätt till tillfällig föräldrapenning för att vara hemma med ett sjukt barn som inte fyllt 12 år. Ersättning ges också vid besök hos läkare eller barnavårdscentral.

Könsfördelningen är ganska jämn vad gäller uttag av dagar med tillfällig föräldrapenning. År 2005 var pappornas andel i länet 37,5 procent och i riket 36,2 procent. Västmanlands län placerar sig på en sjunde plats bland länen. Andelen har ökat något sedan 1999. I länet har andelen ökat med drygt 1 procentenhet och i riket med nästan 3 procentenheter.

Tabell 18 Tabell 19

Föräldrapenning

Andel nettodagar * uttagna av män %

År	1999	2002	2005
Västerbottens län	14.3	19.2	23.5
Jämtlands län	13.4	17.2	21.2
Uppsala län	13.7	17.5	21.1
Örebro län	14.2	16.4	20.5
Stockholms län	11.2	16.0	20.4
Norrbottnens län	13.1	16.6	20.2
Gotlands län	13.2	16.3	20.2
Västernorrlands län	12.2	15.8	19.9
Västmanlands län	12.8	15.2	19.7
Södermanlands län	11.7	15.6	19.6
Riket	11.6	15.5	19.5
Gävleborgs län	11.6	15.4	19.4
Västra Götalands län	11.5	15.3	19.4
Östergötlands län	11.6	15.9	19.4
Dalarnas län	13.0	15.8	19.2
Blekinge län	9.4	14.6	19.2
Kalmar län	10.7	14.8	18.7
Värmlands län	10.9	15.1	18.6
Hallands län	11.2	14.0	18.5
Kronobergs län	11.2	14.3	17.8
Skåne län	10.3	14.1	17.5
Jönköpings län	10.5	13.9	17.4

Tillfällig föräldrapenning

Andel nettodagar * uttagna av män %

År	1999	2002	2005
Västerbottens län	38.0	41.5	40.8
Örebro län	35.8	38.8	38.9
Dalarnas län	36.6	37.9	38.3
Gotlands län	34.2	38.3	38.1
Uppsala län	35.5	37.5	37.9
Kronobergs län	36.0	37.8	37.7
Västmanlands län	36.2	37.3	37.5
Södermanlands län	35.4	36.7	37.3
Västernorrlands län	33.8	36.1	37.0
Kalmar län	33.7	36.1	37.0
Jämtlands län	34.6	37.2	36.9
Västra Götalands län	34.4	36.4	36.9
Värmlands län	35.1	36.4	36.9
Norrbottnens län	34.6	36.4	36.7
Gävleborgs län	34.8	37.0	36.6
Östergötlands län	34.3	36.4	36.5
Blekinge län	33.1	35.8	36.5
Riket	33.6	35.7	36.2
Hallands län	33.5	35.4	35.4
Jönköpings län	34.0	34.8	35.1
Stockholms län	31.8	34.0	35.1
Skåne län	30.5	32.7	33.8

Källa: Försäkringskassan

* Partiella dagar har räknats om till hela dagar, exempelvis räknas två halva dagar som en hel dag.

Källa: Försäkringskassan

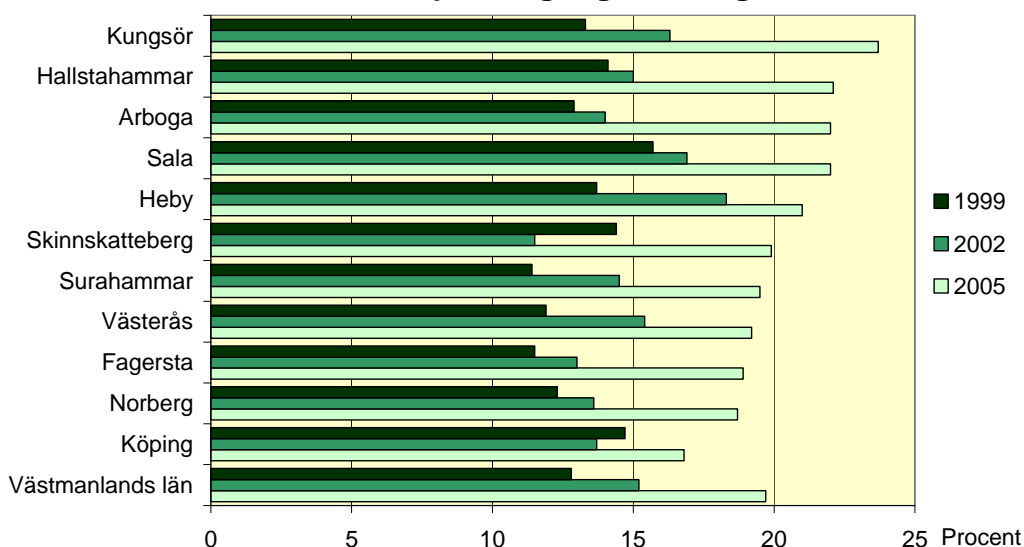
* Partiella dagar har räknats om till hela dagar, exempelvis räknas två halva dagar som en hel dag. Tabellen omfattar endast vård av barn, pappadagar och kontaktdagar ingår inte.

Föräldrapenning per kommun – pappor i Kungsör tar ut flest dagar i länet

Spridningen mellan kommunerna är stor för männens uttag av dagar med föräldrapenning. År 2005 hade Kungsör högst andel i länet med nästan 24 procent. Lägst andel hade Köping med nästan 17 procent. I jämförelse med år 1999 har ökningen varit stor i alla kommuner utom Köping. Störst ökning har Kungsör haft med drygt 10 procentenheter.

Diagram 22

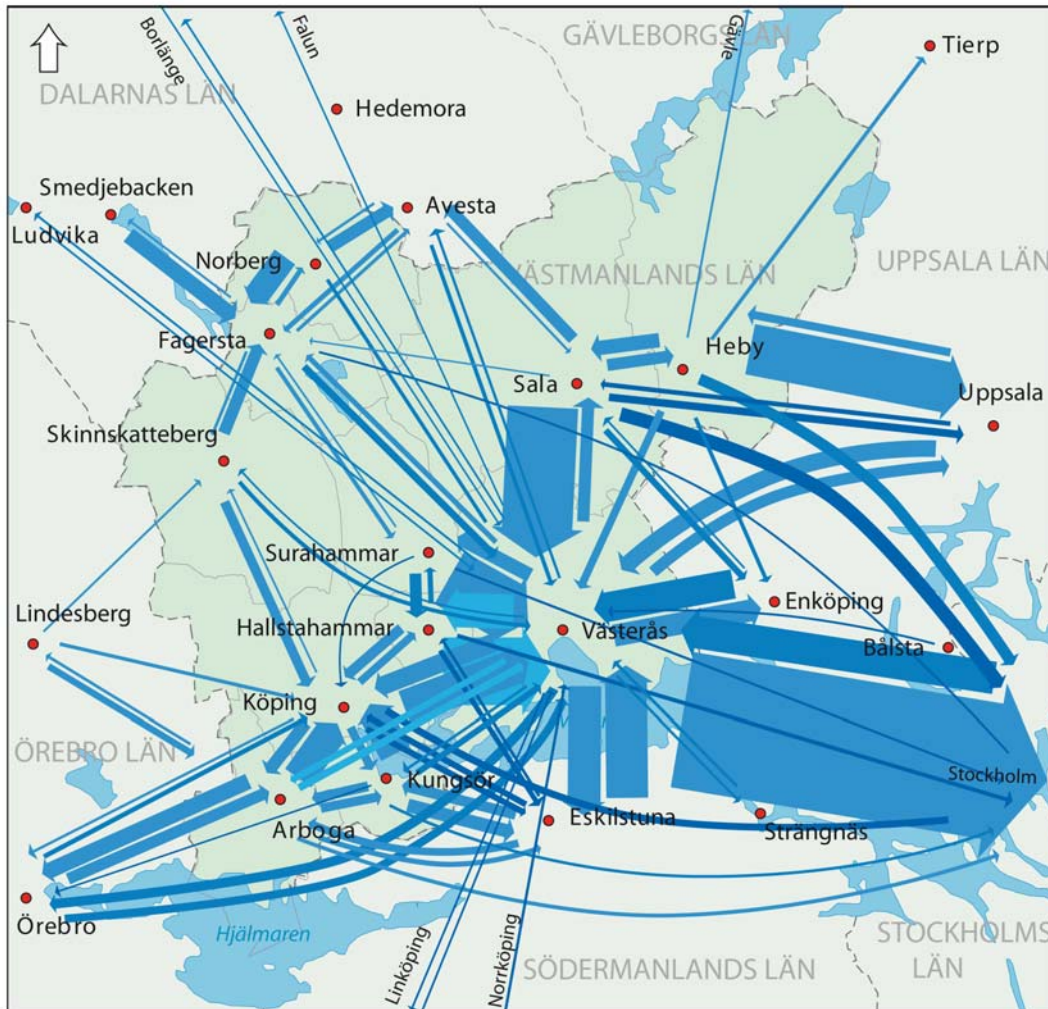
Andel föräldrapenningdagar * uttagna av män

* Nettodagar, vilket innebär att partiella dagar har räknats om till hela dagar. Källa: Försäkringskassan

Bilaga 1 a

ARBETSPENDLING MÄN I VÄSTMANLANDS LÄN 2004

0 10 20 30 40 50 km

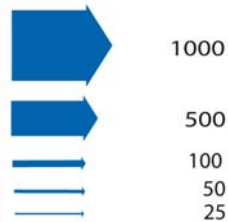
ÅF-Infraplan AB 2006

● Kommunhuvudort

Uppdragsgivare: Länsstyrelserna i Stockholm-Mälardalenregionen, Regionförbundet Sörmland, Regionförbundet Uppsala län, Regionförbundet Örebro län, Vägverket Region Mälardalen samt Banverket Östra Banregionen.

Arbetspendling år 2004 mellan kommuner

Antal personer

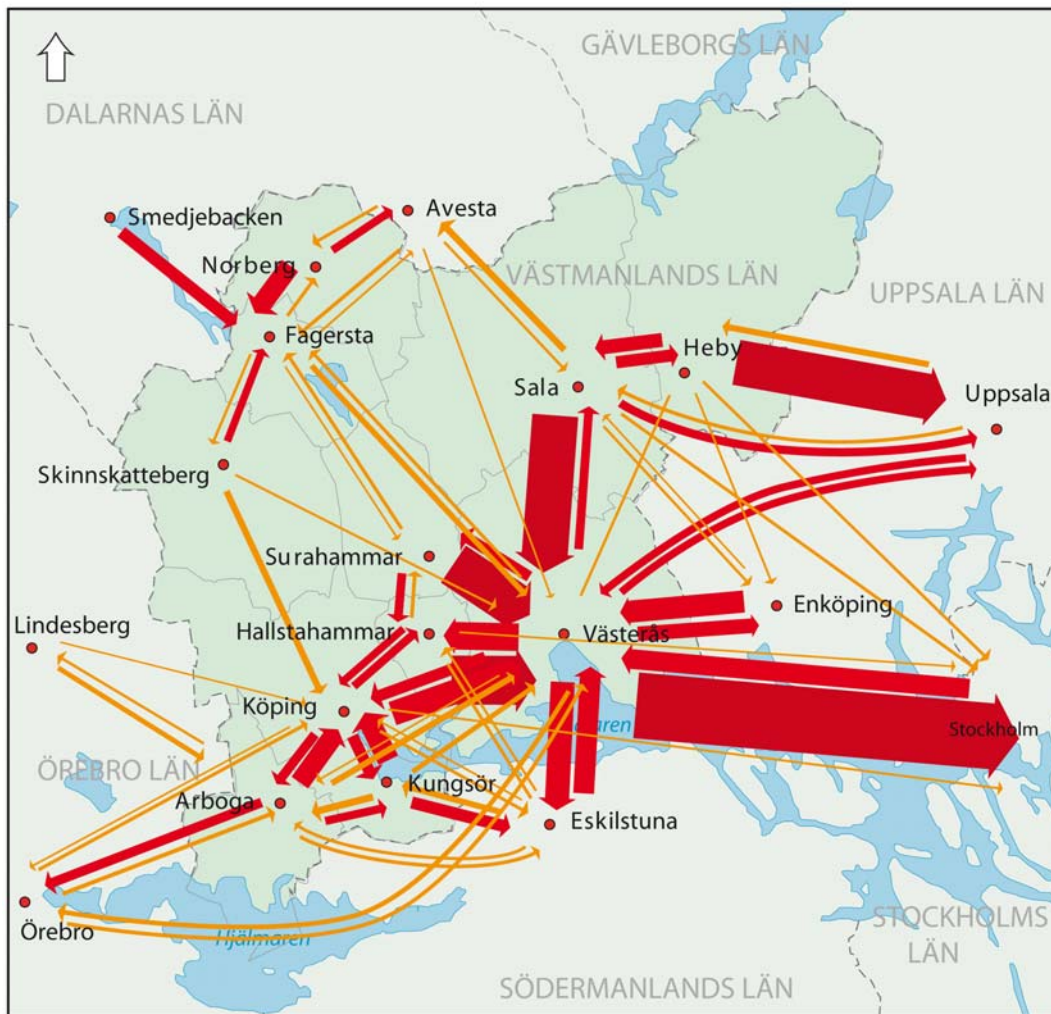

Källa: SCB

Källor: SCB och ÅF-Infraplan AB

Bilaga 1 b

ARBETSPENDLING KVINNOR I VÄSTMANLANDS LÄN 2004

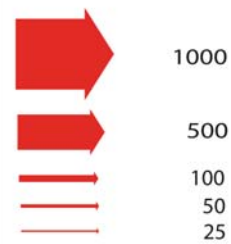
0 10 20 30 40 50 km

ÅF-Infraplan AB 2006

● Kommunhuvudort

Arbetspendling år 2004
mellan kommuner

Antal personer

Källa: SCB

Uppdragsgivare: Länsstyrelserna i Stockholm-Mälardalen, Regionförbundet Sörmland, Regionförbundet Uppsala län, Regionförbundet Örebro län, Vägverket Region Mälardalen samt Banverket Östra Banregionen.

Källor: SCB och ÅF-Infraplan AB

Referenser

Statistiska centralbyrån (Demografiska rapporter 2006:2). Sveriges framtida befolkning 2006–2050, SCB-Tryck, Örebro 2006.5, ISSN 0283-8788, ISBN 91-618-1322-2, ISBN 978-91-618-1322-3

Statistiska centralbyrån (2006). På tal om KVINNOR och MÄN, Lathund om jämställdhet 2006, SCB-Tryck, Örebro 2006.08, ISSN 0284-4877, ISBN 91-618-1332-X, ISBN 978-91-618-1332-2.

Länsstyrelsen i Västmanlands län (Länsstyrelsens rapportserie 2004:30). Befolkning och arbetsmarknad i Västmanlands län 2010 – Prognoser för varje kommun 2004-2020, ISSN 0284-8813.

Finansdepartementet/ NUTEK/ Inregia AB (SOU 2004:34). Regional utveckling – utsikter till 2020, Bilaga 3 till LU 2003/04, Fritzes offentliga publikationer, Elanders Gotab AB Stockholm, ISSN 0375-250X, ISBN 91-38-22110-1.

Garvill, J./ Malmberg, G./ Westin, K. (SOU 2000:36). Värden av att flytta och att stanna – om flyttningsbeslut, platsanknytning och livsvärden, Rapport 2 från regionalpolitiska utredningen, Fritzes offentliga publikationer, Norstedts tryckeri AB Stockholm, ISBN 91-38-21205-6.

Ingår i Länsstyrelsen rapportserie
ISSN 0284 - 8813

Har du frågor, önskar fler exemplar m m, kontakta
Länsstyrelsen i Västmanlands län, 721 86 Västerås
Tel 021-19 50 00 | Fax 021-19 51 35 | E-post lansstyrelsen@u.lst.se
www.vastmanland.lst.se